Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 17 (2305).
21 ДУШАНБА
ЯНВАРЬ 1974 й.

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

БЕШ ЙИЛЛИК — МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

К. Е. ВОРОШИЛОВ НОМИДАГИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ «ТАШСЕЛЬМАШ» ЗАВОДИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ 1974 ЙИЛГИ

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

К. Е. Ворошилов номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Ташсельмаш» заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари коллективи 1974 йил — беш йиллик план топшириқларини бажаришда муҳим аҳамият касб этажагини баҳолаб, беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилидаги меҳнат вахтасини давом эттиришга қарор қилди.

Машинасозлар Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, 1974 йил учун зиммаларига қуйидаги социалистик мажбуриятларни оладилар:

✦ Ишлаб чиқариш ҳажми бўйича давлат планини муддатидан илгари — 1974 йил 28 декабрига бажарамиз ва пландан ташқари 450 минг сўмлик маҳсулот берамиз. Эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқариш бўйича давлат планини 400 минг сўмликка ошириб адо этамиз.

✦ Пахта ҳосилини йиғиштириб олинадиган мавсум бошланишига қадар ингичка толали пахтани теришга мўлжалланган махсус қурилмали «14 ХВ—2,4 А» маркали машинадан 500 таси, уруғлик пахтани танлаб терадиган 20 та машина, шу жумладан, 60 сантиметр қатор ораларида ишлайдиган «ХВА—1,2» маркали машинадан 10 таси ва 90 сантиметр қатор ораларида ишлайдиган «ХВБ—1,8» маркали машинадан 10 тасини тайёрлаймиз ва жўнатамиз.

✦ Меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича план топшириғини 0,9 процентга зиёдаси билан бажарамиз. Фойда олиш бўйича топшириқни 70 минг сўм ошириб бажарамиз. Бир миллион 250 минг киловатт-соат миқдорида электр энергияси ва 1290 гига-калорий миқдоридаги иссиқлик энергиясини иқтисод қилиб қоламиз.

✦ Завод рационализаторлари ва ихтирочиларининг йилига камида 480 минг сўм иқтисодий фойда берадиган таклифларини ишлаб чиқаришга жорий этамиз.

✦ 1974 йилда заводни техникавий юксалтириш бўйича ва меҳнат ҳамда ишлаб чиқаришни бошқаришни такомиллаштириш бўйича қуйидаги тадбирлар амалга оширилади:

— Биринчи ярим йилликда қуюв цехида ўрта ва йирик габаритли чўян қуймаларни тозалайдиган ва текислайдиган янги механизациялашган поток линияси монтаж қилинади ва жорий этилади;

— Учинчи кварталда 14-цехда шпинделларни хромлайдиган автомат линияни монтаж қилишни тугаллаймиз ва уни ишга туширамиз.

— Пахта териш машиналарига энг кўп сарфланадиган деталлар — роликларни «ДАМ—63» маркали олти шпинделли автоматларда тайёрлашга ўтилади. Уч номдаги деталларни — пахта териш машиналарининг ролик ва шкивларини чўян қуймалардан эмас, балки волокнитдан ишлаб чиқариш ўзлаштирилади.

— «Колхида» электрон қурилмаси ва «Минск—2» электрон-ҳисоблаш машинаси асосида механизациялашган табель ҳисобининг биринчи навбати жорий этилади.

✦ 1974 йилда «14 ХВ—2,4А» ва «17 ХВ—1,8 Б» пахта териш машиналарининг деталь ва узелларини завод аттестациясига тайёрлашни тугаллаймиз ва уларни олий сифат категориясини олиш бўйича аттестацияга тақдим этишнинг техник ҳужжатларини тайёрлаймиз. Заводимизда ишлаб чиқарилаётган кенг истеъмол буюмларининг уч хилини сифат бўйича тармоқ аттестациясига ўтказамиз.

✦ 820 ишчининг малакасини оширамиз, 570 ишчининг янги ишлаб чиқариш ҳунарига ва 150 ишчини иккинчи касбга ўргатамиз. Завод ҳузуридаги курсларда республикамиз колхоз ва совхозларининг механизатор кадрларидан 300 кишининг ўқишини ташкил этиш ва малакасини оширишни уюштирамиз.

✦ Завод хизматчиларининг ижтимоий-маиший шароитларини яхшилаш бўйича қуйидаги тадбирлар бажарилади:

— Иссиққўлда пансионат биринчи навбати қурилиши тугалланади; 14-механика термо галваника цехи ишчилари ва хизматчиларининг хизмат ва маиший хоналарини санитария-гигиена талабларига жавоб берадиган даражада тайёрлаймиз; 400 кишига мўлжалланган янги ётоқхона биносини ободонлаштирамиз.

✦ Сирдарё областининг Пахтакор районидаги 26-совхоз ва Тошкент область Бўстонлиқ районидаги Карл Маркс номли сабзавотчилик колхозига машина ва механизмлардан фойдаланишда техник консультациялар беришда, шунингдек оммавий-сиёсий ва маданий оқартув ишларида доимий равишда оталиқ ёрдами кўрсатамиз.

Коллектив 1974 йилда ҳам турдош корхоналарнинг коллективлари: СССР 50 йиллиги номидаги Тошкент трактор заводи, Днепропетровскдаги К. Е. Ворошилов номли Меҳнат Қизил Байроқ орденли комбайн заводи ва Одессадаги Октябрь революцияси номли қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводи коллективлари билан анъанавий социалистик мусобақа боғлашга хоҳиш билдиради.

(Мажбуриятлар заводнинг барча бўлинмалари коллективларининг умумий йиғилишларида муҳокама қилинган ва қабул этилган).

Мурожаатга жавобан

Ўзбекистон кўчасида Тошкент метрополитенининг «Халқлар дўстлиги» станцияси қурилишида «Главтоннельметрострой» тресги 2-туннель отрядининг Эрик Кусепгалиев бошлиқ 5-участка метросозлари жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилишмоқда.

Бугун

участка коллективининг станциядан «Пахтакор» бекати томон чап ва ўнг туннеллар бўйлаб қазиган ер ости йўли 130 метрдан ошиб кетди.

Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олишга аҳд қилган участка лаҳимчилари январь ойининг охирига қадар яна 30 метр лаҳим қазишга қарор қилишган.

ҒОЛИБЛАР

Яқинда Тошкент шаҳри ва область корхоналаридаги агитбригадалар коллективлари кўриги бўлиб ўтди. У Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллик юбилейига бағишланди.

Область кўригида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бирлашган нашриётидаги «Қизил маттаачи», Ленин номли электрон - техника, Трактор заводлари, 1-пойафзал фабрикаси ва «Коммунальник» клуби агитбригадалари ғолибликни қўлга киритдилар.

ЛЕНИН ҲУЗУРИГА...

Репортаж

Ўша изғиринли январь куни совуқдан ер музлаганди. Кўчаларда қор уюмлари. Аммо Ленин билан видолашиш учун кетаётган кишиларни ҳеч нарса тўхтата олмасди. Халқнинг ғам-қайғуси чексиз эди. Дафн этиш куни Тошкентнинг кўчалари ва майдонлари ҳам одамлар билан тўлиб кетди, уларнинг кўпчилиги кўз ёшларини яширмай йиғлашарди. Ҳаммаёқда машъалалар. Бу йилги қорли, аёзли январь ўша йигирма тўртинчи йилги январни эслатади. Одамлар ўшандагидек доҳийнинг олдига, Марказий В. И. Ленин музейининг филиалига йўл олишяпти.

Шанба куни биз музейда бўлдик. Тонг саҳардан унинг эшиклари беркилгани йўқ. Одамлар тўхтовсиз оқим бўлиб келиб туришибди. Ҳамманинг юзида жиддийлик. Мана, музейга кираверишда бир гуруҳ йигитлар тўпланишди. Улар «Ташпромстрой» трестининг ўқув комбинатидан. Йигитлар орасида тошкентлик ғишт терувчи Қосим Усмонов, чирчиқлик дурадгор Комил Исмоилов, термизлик ғишт терувчи Евгений Кристоф ва бошқалар бор.

Вақт ўтиши билан саргайиб кетган «Рабоче-крестьянская газета»нинг 1924 йил 22 январдаги махсус сонини бир йигит ва қиз кўздан кечиришяпти. Улар Ильичнинг вафоти ҳақидаги текстни диққат билан ўқишяпти. Уларнинг юз-кўзидан экспонат чуқур таассурот қолдиргани сезилиб турибди.

Улар билан танишамиз. Татьяна Девянина Тошкентга йўл-йўлакай тушган экан. Қўқонда у бухгалтер бўлиб ишлар, ҳозир эса Кемерово яқинидаги ота-оналарининг уйига кетаётган экан. Меҳмонни политехника институтининг студенти Собиржон Мирзаев экспонатлар билан таништирарди. Собиржоннинг ўзи бу ерда уч марта бўлган.

Собиқ юк ташувчи, ҳозир эса пенсионер Мамасодиқ Ёқубовнинг ҳам бу ерда учинчи марта бўлиши. Ҳозир у ўғли Оллоёрни ҳам олиб келибди.

— Ота-оналарим жуда камбағал эди. Очлик нима эканлигини жуда яхши биламан, шунинг учун ҳам совет ҳокимияти йилларида гуллаб-яшнаган Ўзбекистонимиз ҳақида ҳикоя қилувчи материаллар билан танишишни яхши кўраман. Бу ердаги кўпгина ҳужжатлар кишини ҳайратда қолдиради.

— Мени эса деҳқончилик ҳақида ҳикоя қилувчи стенд қизиқтиради, — суҳбатимизга қўшилади С. Долимов. Бунинг ажабланарли ери йўқ. Собирнинг ўзи ҳам, ота-боболари ҳам пахтакор. Андижон областининг Москва районидаги Свердлов номли колхозда у «оқ олтин»дан юқори ҳосил етиштиряпти.

— Ўтган йили ҳар гектар ердан 50 центнердан ҳосил олдик, — дейди камтарлик билан Собир. — Отам ана шундай ҳосилни орзу ҳам қилмаганди. Мамлакатга раҳмат. Биз — деҳқонларга ажойиб техника етказиб беряпти. Мисол учун Тошкент тракторини олайлик — ажойиб машина.

Собиқ бухгалтер, ҳозир эса пенсионер Л. В. Пушчин ҳам музейда биринчи марта бўлиши.

— Бугун мен экспонатлар билан юзаки танишиб чиқиш ниятидаман, — дейди Леонид Валерьянович, — кейинчалик Лениннинг Туркистон билан алоқалари ҳақида ҳикоя қилувчи ҳужжатларни диққат билан ўрганиб чиқаман.

Шаҳримизга меҳмон бўлиб, иш билан турли томонлардан одамлар келишади. Уларнинг деярли ҳаммаси албатта музейда бўлишади. Мен зиёратчиларнинг сўнгги кунларда хотира дафтарида ёзиб қолдирган баъзи ёзувлари билан танишдим. Уларнинг «географияси» жуда кенг. Уфа ва Ленинобод, Челябинск ва Свердловск, Куйбишев ва Боку, Таллин ва бошқа шаҳарликлар хотира ёзиб қолдиришган. Уларнинг ҳаммасида миннатдорчилик туйғулари изҳор қилинади.

«Музей залларини айланар эканмиз, чуқур ҳаяжон ҳисси бизни қўйиб юбормас эди, — деб ёзишади Ленинград университетининг студентлари Ефименко, Боголюбов, Сиделев, — Албатта буюк доҳийнинг ҳаёти, унинг хотираси ўз-ўзидан ҳар бир совет кишисини ҳаяжонлантиради. Аммо бунда экспозицияларни ташкил этаётган ва сақлаётган, ўзларини доҳий ҳаётининг ҳар бир сатри тўғрисида ғамхўрлик қилишдек олийжаноб ишга бағишлаган кишиларнинг ҳам роли катта».

...Тошкентнинг қор босган кўчалари. Музей филиалига кетаётган кишилар 1924 йилнинг узоқ январь ойини эслатади.

Аммо бугун Ленин билан учрашувга келар эканмиз, биз, доҳийнинг ўлими ҳақида ўйламаймиз, балки ҳаёт ҳақида, сўнмас Ленин ғояларининг, халқимизга коммунизм йўлини ёритиб турган ғояларнинг тантанаси ҳақида ўйлаймиз. Чунки шоир айтганидек:

Ленин тириклардан тирик
ҳар қачон,
У биз учун
билим,
қурол ва қудрат.

В. ЕМЕЛЬЯНЦЕВ.

ТАШАББУСКОРЛАР ТАЖРИБАСИ

Фарғонадаги Ф. Дзержинский номли тўқимачилик комбинатининг коллективи 1974 йилни муносиб меҳнат зафарлари билан нишонлаш ҳақида социалистик мажбуриятлар қабул қилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ана шу корхона ташаббускорларининг социалистик мажбуриятлари тўғрисида қарор қабул қилди.

Шу муносабат билан Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида «Фарғонадаги Ф. Дзержинский номли тўқимачилик комбинатида ишлаб чиқариш ва қўшимча жараёнларни комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш» деган темада катта кўргазма очилди. Унда бу корхона улуғвор 9-беш йилликда техника тараққиётини ривожлантириш борасида олиб борилаётган қимматли ишлар, техника янгиликлари, ишлаб чиқариш новаторларининг иш тажрибалари ҳақида ҳикоя қилувчи экспонатлар кенг ўрин олган.

● Давр нафаси

ЧЕКСИЗ ҒАМХЎРЛИК

АВВАЛ

«28 октябрь душанба кунидан бошлаб мактабгача бўлган ёшдаги болаларни рўйхатга олиш бошланди. Болалар биринчи навбатда жойлар бўш бўлгандагина қабул қилинади».

«Советский Туркестан» газетаси 1918 йил 29 октябрь.

ҲОЗИР

Шу кунларда Тошкент шаҳрида 511 та боғча ишлаб турибди. Шулардан 328 таси шаҳар халқ маорифи бўлими ихтиёридадир. Қолган болалар боғчалари эса турли министрликлар, идоралар, йирик ишлаб чиқариш корхоналари ва институтлар коллективларининг фарзандларига хизмат қилади. Бу боғчаларда ҳозирги вақтда 93 минг 897 бола тарбияланмоқда. Яқин йиллар ичида ана шу рақамни 100 мингтага етиш мўлжалланмоқда. Болаларга 1745 олий маълумотли, 4295 ўрта махсус маълумотли мутахассис мураббиялик қилмоқда, юзлаб ҳамширалар улар хизматида. Боғчалардаги тарбиячиларнинг умумий сони 8 мингдан ортиқ.

Шаҳримизда санаторий типидаги 17 та болалар боғчасида 1640 ўғил ва қиз вояга етмоқда. Улар тажрибали педагоглар қўлида турли хил ҳунарларни ўрганмоқдалар.

Ўтган йилнинг ўзида 10 та болалар боғчаси қурилиб фойдаланишга топширилди. Уларга 2500 дан ортиқ эркатой қабул қилинди. Шаҳар халқ маорифи йўли билан болалар боғчаларига ўтган йилнинг ўзида барча харажатлар учун 20 миллион 944 минг сўм сарфланди.

Юбилей йилида пойтахтимизнинг турли массивларида ўнлаб янги болалар боғчалари ишга туширилади. Шу кунларда қурилиш ташкилотлари мазкур объектларда бунёдкорлик ишларини тезкорлик билан олиб бормоқдалар.

ПРАВДА саҳифаларида

▲ **Газетада Саратовдаги техник ойна заводида янги технологик линияни қуриш ва ишга туширишда қатнашган барча қурувчилар, монтажчилар, эксплуатация қилувчилар, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларига КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг табриги босилган.**

▲ 20 январда Удмуртияда меҳмон бўлиб турган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари П. Н. Демичев Вотинскдаги машинасозлик заводини бориб кўрди.

▲ **Доғистонга меҳмон бўлиб борган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, РСФСР Министрлар Советининг Раиси М. С. Соломенцев 19 январда Москвага қайтиб келди.**

Арманистон ССРга Ватаннинг юксак мукофоти топширилди

ЕРЕВАН, 19 январь. (ТАСС). Арманистон диёрида катта байрам. Бугун республикага Халқлар дўстлиги ордени топширилди.

Меҳнаткашларнинг ССР Иттифоқини барпо этиш ва мустаҳкамлашдаги социалистик миллатлар ва элатлар дўстлигини ҳамда қардошларча ҳамкорлигини мустаҳкамлашдаги катта хизматлари учун, Совет давлатини иқтисодий, социал-сиёсий ва маданий жиҳатдан ривожлантиришга катта ҳисса қўшганлиги учун ва СССР нинг 50 йиллигини нишонлаш юзасидан Арманистон ССР Ватаннинг ана шу мукофотига сазовор бўлди.

Еревандаги А. Спендиаров номли театрда Арманистон Компартияси Марказий Комитети билан республика Олий Советининг қўшма тантанали мажлиси бўлди.

Тантанали мажлисни Арманистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. Х. Арутюнян очди. У. Арманистон меҳнаткашлари Ватаннинг юксак мукофотини Коммунистик партияга, унинг ленинчи Марказий Комитетига ва Совет ҳукуматига чуқур миннатдорчилик ҳисларига тўлган ҳолда қабул қилмоқдалар деди.

А. А. Громико айтдики, бундан буён Совет Арманистони байроғида қўш Ленин ордени ва Октябрь революцияси ордени билан бирга порлаб турадиган Халқлар дўстлиги ордени мислсиз меҳнат ва жанговар жасоратларда тобланган бузилмас қардош иттифоқни — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқини мужассамлаштириб туради.

Сўнгра А. А. Громико Арманистон ССРни Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотлаш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг Фармонини ўқиб беради.

У тантанали мажлис қатнашчиларининг қарсаклари остида орденни республика байроғига тақиб қўйди.

Ўртоқ А. А. Громико нутқи давомли қарсаклар билан қайта-қайта бўлиниб турди.

Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Е. Кочинян жавоб нутқи сўзлади. У юксак мукофот учун Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюросига, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневга республика меҳнаткашлари номидан самимий миннатдорчилик изҳор этди.

Тантанали мажлис қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, СССР Министрлар Советига баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

● Юбилей объектида

Яхши суръат

7-«Мостстрой» трести коллективи Оқтепа канали устида иккита улкан кўприк барпо этишга киришдилар. Умумхалқ социалистик мусобақасида актив қатнашаётган А. Новичков прораблигидаги кўприксозлар шу кунларда Фарҳод кўчаси билан Чилонзор массиви орқали Қорақамиш билан боғланиш имкониятини яратадиган узунлиги 130, эни 18 метрли кўприк қурмоқдалар. Қисқа вақт ичида бу ерда 354 метр чуқурликда 20 дан ортиқ темир-бетон устунлари қоқилди. Шунингдек, арматуралар жадаллик билан пайвандланяпти.

Горький номли кўча билан «Ўзбекистон 50 йиллиги» янги кўчасидаги ҳаракатни намунали йўлга қўйиш мақсадида узунлиги 180 метр, эни 32 метрли кўприк қурилишида ҳам иш намунали йўлга қўйилган. Қурувчилар бинокорлик материаллари билан вақтида таъминланмоқда. Ишчиларнинг унумли меҳнат қилишлари учун барча шарт-шароитлар яратиб берилган.

Юбилей объектларини муддатидан илгари фойдаланишга топширишга аҳд қилган кўприксозлар ғайрат билан меҳнат қилиб, кунлик иш нормаларини 1,5—2 ҳиссага етказиб бажармоқдалар.

РУМИНИЯ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ. Бухарест политехника институтида машғулотлар давом этяпти. Яқинда бу ерда янги уч бўлим ишга тушди.

Аджерпресс — ТАСС фотоси.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

БЕРЛИН. Германия Демократик Республикасининг Вьетнам Демократик республикасига бирдамлик совғаси 8 мингта китоб жўнатилди. Бу китоблар Вьетнам пойтахтидаги миллий кутубхонада «ГДР китоблари» бўлими учун мўлжалланган.

Адабиётларни тўплаш кампаниясида Германия Демократик Республикасидаги 200 га яқин кутубхона, университетлар ва бошқа илмий муассасалар қатнашди.

БОНН. ГФРдаги прогрессив нашриёт «Вельткрайсферлаг» (Дортмунд) иккита пластинка чиқарди. Бу пластинкаларни сотишдан тушган маблағ «Чили билан бирдамлик ҳисобига» ўтказилади. «Венсеремос» («Биз ғалаба қиламиз») деб аталувчи пластинкалардан бирига ёшлар ва студентларнинг Берлинда бўлиб ўтган X жаҳон фестивали қўшиқлари ёзилган, иккинчи пластинкада эса Чили президенти Салвадор Альенденинг 1973 йил 11 сентябрда Ла Монеда саройида плёнкага ёзилган сўнгги нутқи бор.

МАДРИД. Бу ерда эълон қилинган маълумотларга биноан Испания аҳолисининг сони 35.041.000 кишидан иборат.

БАҒДОД. Ироқ билан Япония иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик қилиш тўғрисида бугун имзолаган битимга мувофиқ, Япония Ироқ республикасига 1 миллиард доллар қарз беради. Бу манбалар бир қанча саноат лойиҳаларини, даставвал, нефть саноатидаги лойиҳаларни амалга оширишга сарфланади.

Битимни бу ерга келган Япония делегациясининг бошлиғи, Япония Ташқи савдо ва саноат министри Я. Накасонэ билан Ироқ саноати министри Т. Ал-Жазравий имзоладилар.

ГУАЯКИЛЬ. Эквадордаги Гуаякиль университетининг раҳбарлиги Гавана университети билан муносабатларни кенгайтиришни ёқлаб чиқди. Университет раҳбарлиги университет ректори Элмундо Дурану Диасга тегишли битим тузиш мақсадида тадбирлар қўллашини топширди.

Эквадорнинг марказий университети ва Куэнка шаҳрининг университети ҳам Куба ва бошқа социалистик мамлакатларнинг олий ўқув юртлари билан алоқа ўрнатишга бўлган интилишларини билдирдилар.

ИСЛОМОБОД. Покистонда қиш одатдагидан совуқ келди. Мамлакатнинг кўпгина районларида кучли шамоллар ва қалин қор ёғиб, ҳарорат кескин пасайди. Айниқса, Белужистонда совуқ бўлиб турибди. бу ерда сўнгги кунларда совуқ 14 даражага етди.

Қалин қор ёғиши туфайли Исломобод билан пойтахтнинг шимолида жойлашган шаҳарлар ўртасида автомобиль қатнови тўхтаб қолди.

ДУБЛИН. Ўтган ҳафтанинг охирги уч куни мобайнида оролда турган довул натижасида Ирландия хўжаликлари кўрган зарар бир неча миллион фунт стерлингни ташкил қилади, деб чамаланмоқда.

Кўрилаётган тадбирларга қарамай, ўттиз мингдан зиёд хонадон ҳалигача электр энергиясиз қолмоқда, телефон алоқаси бузилган.

ДЕҲЛИ. Деҳли муниципалитети Ҳиндистон пойтахтида метро қуриш тўғрисида қарор қабул қилди. Деҳлидаги метрополитеннинг биринчи линияси эски шаҳар қисмидаги Лаъл қалъадан то Патель Нагарагача транспорт энг кўп қатнайдиган районларда йўловчилар учун қулайлик туғдиради.

Маълумки, Ғарбий Бенгалия штатининг бош шаҳри Калькуттада Совет Иттифоқининг ёрдами билан метрополитен қурилмоқда.

БЕРЛИН. ГДР техникаси нашриёти чоп этган янги луғат физика бўйича рус, инглиз, немис ва француз тилларидаги 80 мингга яқин терминни ўз ичига олади.

Ҳажми 29.00 саҳифага яқин бўлган бу уч томлик нашр назарий ва амалий физикага оид адабиётларни таржима қилиш билан шуғулланадиган мутахассисларнинг кенг доирасига мўлжалланган.

91765 РАҚАМЛИ ЭКСПОНАТ

Ильич портрети туширилган нишон сақлаш учун қабул қилинганлиги тўғрисида В. И. Ленин марказий музейига келган янги материаллар қайд этиладиган дафтарда мана шундай рақам билан яқиндагина янги ёзув пайдо бўлди. Музей фондларининг мудири Арсений Павлович Макимов катталиги 15 тийинлик тангадек бўлган хирагина мис тўгаракчага узоқ тикилиб турди. Сўнгра қатъий қилиб айтди:

— Ленин тасвири солинган нишонлар бизнинг коллекциямизда юзлаб ҳисобланади. Лекин бунақаси йўқ. Агар унинг тарихини эътиборга олсак, бу экспонатни кейинги йилларда топилган энг аҳамиятли нишонлардан бири деса бўлади.

Улуғ Октябрнинг бир йиллигини нишонлаб зарб қилинган ва Ленин портрети бор жетонларни 1918—1919 йилларда кўкракка тақиладиган биринчи ва бирдан-бир нишонлар деб ҳисоблаш мутахассислар орасида кўп вақтлардан бери одат қаторига кирган эди. Аммо костромалик санъатшунос А. Бузин Красний — Волгада заргарлик ҳунарининг ривожланиш тарихини тадқиқ қилиш билан шуғулланиб, Красное Село усталари ҳам Ленин тасвири солинган нишонни 1918 йилда ясаганликларини исботлади. Лекин маҳаллий ўлкашунослар ва коллекционерлар ҳар қанча қизиқсалар ҳам афсуски, кўп вақтдан бери бу нишонни топишга муваффақ бўлинмади.

Кунларнинг бирида Красное Селога командировкага борган вақтимда кичкина мис тўгаракча менинг қўлимга тушди. Бу тўгаракчага бўрттириб солинган кичкина сурат—барельеф борлиги яшил занг билан қопланганлиги сабабли кўз илғамаса ҳам, лекин уни фараз қилиш мумкин эди. Тўгаракчани эҳтиётлик билан тозалаб, бу бўртма сурат Ильич портрети эканлигини кўрдим. Бу портрет Улуғ Октябрнинг бир йиллиги хотирасига зарб қилинган жетондаги портретга аниқ ўхшар эди.

Зотан бунга таажжубланишга ҳам ўрин йўқ: ҳар иккала нишондаги портрет учун айни бир суратнинг ўзи оригинал қилиб солинган эди. Бу сурат машҳур фотограф М. Напельбаумнинг 1918 йил январида олган сурати эди. Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида бу фотография бошқа суратлар ясаш учун асос бўлиб қолган эди. Рассомлар шу фотографиядан нусха олиб. Ильич портретларини чизиб берар, металга ва линолеумга ўйиб ясар, ёғочга куйдириб ясар эдилар. Хуллас, халқнинг социал заказн пролетариат йўлбошчисининг тасвири ҳар бир уйда, ҳар бир оилада бўлишини талаб қилмоқда эди.

Красное Селодаги заргарлик заводининг экспериментал цехида Николай Сергеевич Грустливий модельер бўлиб ишлар эди. Оталари ва боболари ҳам заргар бўлган, корхонанинг кекса устаси ҳисобланган бу заргар ўз хунарининг тарихини жуда яхши билади. Шунинг учун ҳам Ленин тасвири солинган нишонни унга кўрсатдим, чунки у бу нишоннинг ясалиш тарихини жуда яхши билиши керак эди.

Николай Сергеевич нишонга қараб туриб, бирданига деди:

— Ахир топилибдида! Граждан уруши йилларида бизнинг артелларимиздан бирида худди мана шундай нишон тайёрланган эди. Гравер Ратьков эскизни ҳам ўзи чизган, штампни ҳам ўзи ясаган эди. Қўли жуда ҳам гул уста эди. 20-йилларнинг бошида уни Петроград зарбхонасида ишлашга таклиф қилишди... 1924 йилда чиқарилган кумуш ярим сўмлик тангадаги темирчининг тасвирини мана шу устанинг ўзи ясаган!

Шундай муваффақият қозонганимга ҳали ҳам унчалик ишонмай, заргарлик касбининг отаси, саксон беш яшар пенсионер Василий Дмитриевич Сорокининг уйига югуриб бордим. Кўпдан бери кўзи ожиз бўлиб қолган бу кекса гравер уста нишондаги бўртма тасвирни сезгир бармоқлари билан кўп марталаб пайпаслаб, ниҳоят қатъий қилиб айтди:

— Бу бизнинг ишимиз, Красное Село усталарининг иши... Бунга аминман.

Сўнгра мен нишонни бошқа кекса усталарга ҳам кўрсатдим. Уларнинг ҳаммаси Грустливийнинг ва Сорокиннинг айтганларини тасдиқлашди.

Бу кичкинагина нишон қизил аскарнинг гимнастёркасида ёки қишлоқ активларининг қайтарма ёқа кўйлагида пайдо бўлган кундан бери кўп йиллар ўтди. Уни душман ўқи тешиб ўтолмади, солдатнинг бўйнига ўраб осиб олган шинели уни сийқа қилолмади, бу нишон машаққатли йилларда ҳам йўқолмади. Сабаби шуки, бу нишон оддий нишон эмас эди, йўлбошчининг бир парча металлда тасвирланган шунчаки бир сиймоси эмас эди. Янги ҳаёт бунёдкорлари учун бу нишон байроқ, шиор эди, ғалаба рамзи бўлган эди.

В. ПАШИН,
ТАСС мухбири.

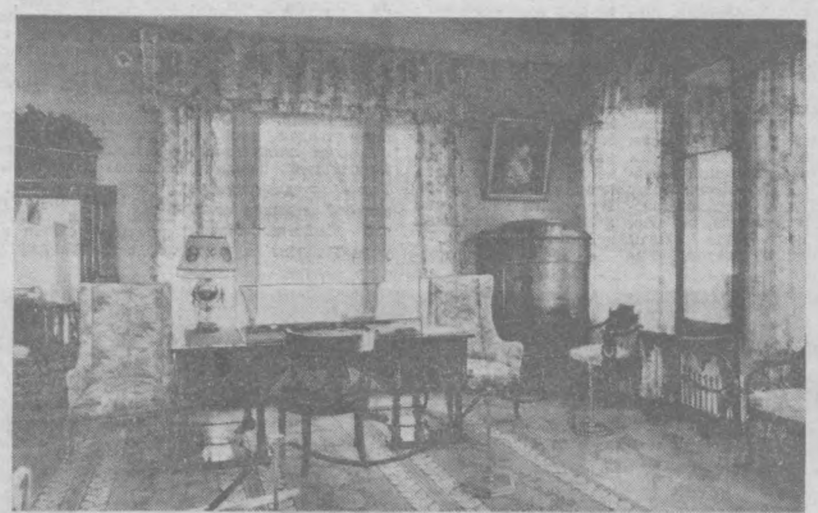

Подмосковьеда Владимир Ильич Лениннинг ҳаёти ва фаолияти билан боғлиқ жойлар жуда кўп. Улардан бири пойтахтдан 35 километр нарида, Пахра дарёси қирғоғида жойлашган Ленин Горкисидир. Бу ерда Совет давлатининг асосчиси ҳаётининг сўнгги йилларини ўтказганди.

Горкида В. И. Ленин муҳим давлат масалаларини ва партия ишларини бажарарди. Бу ерда кўпгина ишлар, докладлар, хатлар ёзилган. Ҳар куни делегациялар келиб турар, турли йиғилишларга, партия съездларига доҳий шу ерда тайёрланарди.

СУРАТДА: Владимир Ильич Лениннинг Горкидаги иш кабинети ва Н. К. Крупскаянинг хонаси.

В. Мостюков фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

Бугун—Тошкент метроси қурилишида

ЧИРОҚЛАР ЎЧМАЙДИ

Тошкент метроси биринчи босқичи қурилишининг бошланиш нуқтаси «Собир Раҳимов» номли депо Калинин районидаги «Москва» колхозига яқин жойда бўлса, бериги боши Инқилоб хиёбонида. Орадаги тўққиз станция аҳолига энг қулай жойларда бунёд этиляпти. Ер ости йўллари соат сайин бир-бири томон «силжиб» бормоқда. Йўллар неча километр узунликда бўлмасин, ўзаро учрашганда фарқи нари борса ярим сантиметрдан ошмаслиги шарт. Бу масъулият маркшейдернинг зиммасига юкланган.

Маркшейдерлик заргарликдай нозик. Градуснинг бир бўлагига алданиш ер ости йўлининг бошқа томонга кетиб қолишига олиб келади. Маркшейдернинг озгинагина хатоси миллион-миллион сўм зарарга олиб келиши мумкин. Ер ости йўли қурилишига биринчи бўлиб маркшейдер қадам ранжида қилади. Шаҳар географияси, тупроқ таркиби, сейсмологияси каби қатор маҳаллий шароитлар ҳисоб-китоб қилингач ер қазиш ишларига кўп урилади.

Пойтахтимизда қурилаётган метрополитен маркшейдерлари бўлими катта объектларда вазифасини аъло даражада бажарган тажрибали, изланувчан кишилардан иборат. Бўлимга Сергей Дмитриевич Колесников раҳбарлик қилмоқда.

— Тошкент шароитини ўрганганимизда, — дейди С. Колесников, — ернинг юмшоқлиги, сизот сувининг ер юзасига яқинлиги ва сейсмик жиҳатига катта эътибор бериш зарурлигини тушундик.

Ҳақиқатан, участка маркшейдерлари бир смена давомида камида саккиз-ўн марта ғорга тушиб, қазилаётган йўлнинг доираси, йўлланмаси, градусларини қайта-қайта ўлчайдилар.

«Главтоннелметрострой» трестига қарашли 2-туннель отряди коллективи ўтган йили пландан ташқари салкам бир миллион сўм ҳажмида иш бажарди. Илғор коллектив ғолиб чиқувчи йилда СССР транспорт қурилиши министрлиги ва темир йўл транспорти ходимлари касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини бир неча маротаба сақлаб қолишга муяссар бўлди.

Ярим кеча. Пойтахт тинч уйқуда. Аммо унинг замнида жасоратли меҳнат давом этмоқда. Ер ости йўлларида агрегатлар гумбирлайди, каска кийган лаҳимчиларнинг кулиси кулгига тегмайди. «Чилонзор» станциясида метрочилар ўртасида Бутуниттифоқ рекордини ўрнатган Степан Воронин бошлиқ лаҳимчилар бригадаси меҳнат қилишяпти.

Узоқдан чироғи чалтираб электровоз кўринди. Бемаҳалда туннель йўлида юрган одамни кўриб, электровоз чинқиради ва бир пастда гувуллаб ўтиб кетади. Тун тинчини бузиб лаҳимлар томон ошиқаётган бу йигит А. Кантолдир. Йигитлар уни азиз меҳмондай кутиб олишади.

Кантоль теодолитни олиб қазилаётган йўлни ҳисоблайди, градусларга бўлиб такрор-такрор ўлчайди, тупроқ таркибини кўради. Сўнг ўз хулосаларини айтиб, йўл йўриқ кўрсатиб, яна қалдирғочлардай саноқсиз лампочкалар тортилган бетон йўлдан тез-тез одим ташлаб қайтади. Бир километрдан узунроқ ғордан чиқиб, ўз хонасига киради-да, алланималарни ёзади, чизади.

Шаҳарда ҳамон сокинлик. Станциядаги якка бир хонада чироқ ўчмайди. Маркшейдер стол устидаги харитага белги чизади...

Б. ПЎЛАТОВ.

Маҳаллий Советларда

Қатъий план асосида

Меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Советн ижроия комитети қошида 17 та доимий комиссия иш олиб бормоқда. Комиссияларнинг ҳаммаси янги йил учун ўз перспектив планларини тузиб чиқди. Бу планлар шаҳар Совети ижроия комитети томонидан кўриб чиқиб, маъқулланди.

Кеча

Тошкент медицина институтининг ректори У. Орипов ва Собир Раҳимов район партия комитетининг биринчи секретари М. Қурбонов ўртоқлар раҳбарлик қилаётган доимий комиссиялар ўз планларидаги биринчи масалани бажаришга киришдилар. Бунда соғлиқни сақлаш доимий комиссияси «Грипп касаллигига қарши кураш ва унинг олдини олиш чоралари тўғрисида» суҳбат ўтказди. Ҳозир шаҳримизда грипп касаллиги кенг тарқалаётганлиги муносабати билан жойларда малакали врачлар томонидан шу касалликка қарши тез-тез лекциялар ўқиб туришни ташкил этиш комиссия аъзолари зиммасига юклатилди.

Савдо ва умумий овқатланиш доимий комиссияси кўрган масала ҳам диққатга сазовордир. Бу комиссия жойларда сабзавот маҳсулотларини совуқ уришдан сақлаб қолиш ҳақида кенгашиб олди. Комиссия аъзолари бу масала бўйича қатор тадбирлар белгиладилар.

Депутатлар ўқуви

Меҳнаткашлар депутатлари Чилонзор район Совети ижроия комитети депутатлар ўқувини ташкил этди.

Кеча

райондаги депутатлар биринчи машғулотга тўпландилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Тошкент шаҳрида турар жойларни ҳисобга олиш ва тақсимлаш тўғрисида»ги қарори ҳақида район Совети ижроия комитети раиси ўринбосари У. Ризаев доклад қилди.

Иккинчи масала — «Депутатлар сўрови», сайловчиларнинг ариза ва шикоятлари, таклиф ва мулоҳазалари ҳақида» район Совети ижроия комитетининг масъул секретари М. Е. Шолохованинг суҳбати тингланди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА

1918 ЙИЛ

Тарих фанлари доктори Ғ. Рашидов таҳрири остида.

* * *

...1917 йил 28 декабрда Туркистон ўлкаси ҳарбий ҳолатда деб эълон қилинди.

1918 йил 16 январда Туркистон Совнаркоми ишчи-деҳқон Қизил Армиясини тузиш тўғрисида қарор қабул қилди.

1918 йилнинг ёзидан то йил охиригача Тошкентда Қизил Армиянинг 1 ва 2-Туркистон полклари, 1-Тошкент Махсус ўзбек батальони, Тошкент миллий командаси, Тошкент Совет Социалистик батальони, Тошкент партия дружинаси ва бошқалар тузилди.

Меҳнаткашлар оммасининг фаол ёрдами туфайли янгидан тузилган қуролли кучлар контрреволюциянинг биринчи ҳужумини барбод эта билдилар. Шундай бўлсада, революциянинг ички ва ташқи душманлари Совет ҳокимиятига қарши янги, бир мунча йирик ҳужумга тайёргарлик кўриб, ўзларининг кўпорувчилик ишларини давом эттирдилар. Инглиз-америка империализмининг агентлари ўз эътиборларини Ўрта Осиёнинг иқтисодий ва маданий маркази бўлган Тошкентга кенг, яширин контрреволюцион ҳаракатларни ташкил этишга қаратдилар.

1918 йилда Эски шаҳарда «Фуқаҳо жамияти» («Шариат қонунларини тарғиб этувчи жамият») ўз фаолиятини бошлади. Реакцион мусулмон динининг бу ташкилоти исёнчиларнинг бош таянчи бўлди.

Тошкент контрреволюцияси Бухоро амирлиги билан алоқа боғлаб турди. Фарғонада Мадаминбек ва Эргаш қўрбоши раҳбарлигида иш кўраётган босмачи тўдалар ҳам у ердан ёрдам олиб турдилар.

Туркистон ҳарбий ташкилоти (ТҲТ) Колчак, Ашхобод ва Оренбург контрреволюционерлари, Россиянинг баъзи бир шаҳарларидаги Советларга қарши ташкилотлар билан алоқа боғлади. ТҲТ чап эсерлар ва меньшевиклар билан ҳам мустаҳкам алоқада бўлди.

Большевик И. П. Фоменко раҳбарлик қилаётган Туркистон Фавқулодда тергов комиссияси ва унинг жойлардаги ташкилотлари ТҲТнинг жиноий ишларини очиб ташлади. 1918 йилнинг кузида ТҲТ қатнашчиларининг бир қисми ҳибсликка олинди. «Фуқаҳо жамияти» ташкилотларининг Советларга қарши олиб бораётган ишлари ҳам фош этилди.

Сиёсий характердаги воқеалар шаҳарнинг хўжалик ва маданий ҳаётида из қолдирди.

1918 йилда саноат корхоналари, биринчи навбатда, йирик пахта, ёғ, пиво ишлаб чиқариш ва полиграфия корхоналари кенг миқёсда национализация қилинди. Бу жойларда шу заҳотиёқ ишчи контроли органлари тузилди. Бу тадбир рус ва маҳаллий буржуазия иқтисодий қувватини камайтиришда муҳим аҳамият касб этди.

Бу борада Совет Россияси Тошкентга саноат ва қурилиш материаллари, озиқ-овқатлар юбориб ,сезиларли даражада ёрдам кўрсатди. 1918 йил июнь ойининг ўзидагина Царицин (ҳозирги Волгоград)дан Тошкентга 115 вагон буғдой ва арпа жўнатилди.

1918 йил ноябрда Тошкентда очарчиликка қарши кураш бўйича Марказий комиссия тузилди. Озиқ-овқат тақсимотини тартибга солиш мақсадида бутун аҳоли уч табақага — ишчилар, ақлий меҳнат кишилари ва меҳнатга қобилиятсиз кишилар тоифасига ажратилди. Шу даврда қорамоллар тайёрлаш ҳам ташкил этилди. Қора моллар харид қилишга зарур маблағлар ажратилди ва махсус экспедициялар юборилди.

Озиқ-овқатнинг бир мунча етишмаслиги уни қатъий нормада ва тўғри тақсимлаш кераклигини айтиб турарди. Бунда Тошкентнинг ўзида озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришга алоҳида эътибор берилди. Бир неча новвойхоналар ишларн яхши йўлга қўйилди, нон ёпиб чиқаришда ўғрлик ва суиистеъмол қилишлар устидан назорат ўрнатилди, кўпгина тегирмонлар ишга туширилди.

Озиқ-овқат ҳолатини енгиллаштиришда кооперативлар ҳам катта ёрдам бердилар. Кооперативларни ташкил этишда касаба союзлари фаол иш олиб бордилар. Кооперативларга бозордан арзон нархда товарлар ва озиқ-овқатлар харид қилиш имкони берилди. Шундай кооперативлардан бири —«Ҳаёт» 1918 йилда Эски шаҳарда тузилди. У ўзининг Фарғона водийсидаги аъзолари учун товарлар харид қилди.

Буюк пролетар революцияси мамлакатимиздаги барча халқлар, жумладан, Туркистон халқларининг инқилобий ўзгаришларини ва маданий ривожланишларини бошлаб берди. Маданий қурилиш вазифасини ҳал этиш мамлакатнинг марказий районларидагига нисбатан Туркистонда бир мунча қийинроқ бўлди. Чунки, Туркистон революцияга қадар деярли бутунлай саводсиз ўлка бўлган. Ўлка меҳнаткашлари ишчи-деҳқонлар орасидан маҳаллий миллий зиёлилар етишиб чиқиши у ёқда турсин, ҳатто паст даражада маълумот ҳам олиш имкониятига эга эмас эдилар.

Совет ҳокимиятининг дастлабки даврида катта иқтисодий, сиёсий ва молиявий қийинчиликларга қарамай, социалистик маданиятни вужудга келтириш ва унн тараққий эттириш учун асос солинди.

1918 йилнинг бошида университет ташкил этиш бўйича алоҳида комиссия тузилди. Бу комиссия ўқитиладиган дарсларни аниқлади, бўлажак университетнинг план программаси ва ички тузилишини ишлаб чиқди, унинг ўқитувчилар составини тузиш билан шуғулланди. Университетни ташкил этишда Совет ҳукуматининг Фавқулодда комиссари ва РКП (б) Марказий Комитетининг Ўрта Осиёдаги вакили П. А. Кобозев, таниқли олимлардан Н. А. Димо, В. И. Романовский Г. Н. Черданцев, А. А. Семенов, Р. Р. Шредер, С. А. Коган ва бошқалар катта ишларни амалга оширдилар.

1918 йил апрель ойининг ўрталарида халқ университетининг очилиши билан боғлиқ бўлган тантанали ишлар ниҳоясига етди ва 21 апрелда «Озодлик Уйи» (ҳозирги «Комсомол 30 йиллиги» номли кинотеатр)да университетнинг тантанали очилиш маросими бўлди. Маҳаллий миллат ёшлари халқ университетига катта қизиқиш билан қарадилар. «Наша газета» ўша даврда университетга қизиққан ёшлар сони 150 кишига етди ва уларнинг ҳаммаси ўзларини рус маданияти билан таништиришни сўраганлар, деб ёзди.

Газета саҳифасидаги бир мақолада бўронли ва ташвишли бўлган бутун бир йил ичидаги воқеаларни кенг ёритишнинг имкони йўқ.

Бу қисқартиришларнинг ўрнини босиш учун обзор якунида 1918 йилда бўлиб ўтган бир мунча муҳим воқеалар ҳақида қисқача хроника тавсия этамиз.

Январда Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети декрет қабул қилди. Унда барча ўқув юртларида дин ва илоҳият дарсларини ўқитишни тезда тўхтатилишн таклиф этилган.

26 мартда «Эски шаҳарда» 25 касаба союз ташкилотидан келган 185 вакил иштирокида кенгайтирилган мажлис бўлиб ўтди. Кенгаш қатнашчилари Тошкент шаҳар Совети Ижроия комитетидан Совет ҳукуматига қарши чиққан барча контрреволюционерларни қамоққа олишни сўрадилар.

20 апрелда «Колизей» театри (ҳозирги Свердлов номли концерт зали)да Туркистон ўлка Советининг V съезди кенгашди. Унда ўз хоҳиши билан РСФСР составига кирувчи Туркистон Автоном Совет Социалистик Республикаси тузилганлиги эълон қилинди.

22 апрель куни съезд номига Москвадан Халқ Комиссарлари Советининг Раиси В. И. Лениндан телеграмма келди.

Июнда большевиклар ташкилотларининг I ўлка съезди ўлка партия ташкилотларини тузиш ва жипслаштириш ишларини туғаллади. РКП (б)нинг жанговар отрядларидан бири—Туркистон Коммунистик партияси тузилди.

9 сентябрда Тошкент Советлари Ўлка Ижроия комитетининг қарори билан Эски шаҳар район ва Янги шаҳар район Советлари деб қайта номланди.

Октябрда Туркистон АССРнинг биринчи Конституцияси тасдиқланди.

25 ноябрда Романовский ҳозир (Ленин проспекти) ва Соборний (ҳозир К. Маркс кўчаси) кўчалари муюлишидаги бинода Ўрта Осиёда биринчи Туркистон Шарқ институти очилди.

30 ноябрда М. С. Качурнер раҳбарлигида Туркистон Коммунистик Ёшлар Союзи шаҳар комсомол ташкилотининг биринчи йиғилиши бўлди.

Декабрда Туркистон Комунистик партиясининг II съезди бўлди.

Тошкент солномаси

ХАЛҚАРО АХБОРОТ: воқеалар. фактлар. янгиликлар

ДЕҲЛИ БИТИМИГА МУВОФИҚ

ИСЛОМОБОД. Покистон ташқи ишлар министрлигининг вакили қуйидагиларни маълум қилди: собиқ ҳарбий хизматчиларининг ҳаммаси, шунингдек Бангладешга кўчиб кетиш истагини маълум қилган Бенгал миллатига мансуб граждан маъмурияти ходимлари ўз ватанига жўнатилди. Ҳозирги кунгача, деди вакил, бенгалияликлардан 81.845 киши Покистондан жўнатилди. Бангладешга кетишни истаган граждан шахслардан яна 40 минг киши жўнатилиши керак. Покистон ҳукумати, деб таъкидлади ташқи ишлар министрлигининг вакили, Деҳлида Ҳиндистон билан имзоланган битимга ўз зиммасига олган мажбуриятларга қаттиқ риоя қилмоқда.

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон томони бугун чегарадаги Вагах пунктида Покистон ҳарбий асирлари ва граждан шахслардан иборат 800 кишидан ортиқ навбатдаги группани Покистон маъмурларига топширди. Ҳиндистоннинг расмий вакили шу тўғрида хабар қилди.

КОМПОЗИТОРЛАРНИНГ ТАЛАБИ

ЛОНДОН. (ТАСС). Машҳур инглиз композиторлари ва музикашуносларининг катта бир группаси Чили ҳарбий хунтасидан чили халк қўшиқларининг таниқли ижрочиси, 30 йил каторга ишларига ҳукм қилинган Ангел Парраны озод қилишни талаб этди. Парра Сальвадор Альенденинг қонуний ҳукуматини ағдариб ташлаган тўнтаришдан кейин бир ҳафта ўтгач, ҳарбий маъмурлар томонидан қамоққа олинган эди.

Тинчлик учун курашмоқдалар

КОЧИН. Ҳиндистон студентлар федерациясининг миллий конференцияси бу ерда ўз ишини тамомлади. Уч кун давом этган бу конференция кескин социал-иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш учун, тинчлик социал тараққиёт манфаатларини кўзлаб, студентлар ва ёшларнинг жанговар бирлигини мустаҳкамлаш учун кураш шиори остида ўтди.

Совет делегациясининг раҳбари, ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари Василий Ярошовец Ҳиндистон студентларининг энг яхши вакилларини совет ёшлари номидан дўстона табриклади .

Студентлар анжумани қатнашчилари қабул қилган ҳужжатларида тинчлик, миллий озодлик ва социал тараққиёт учун кураш олиб бораётган барча мамлакатларнинг революцион ёшлари ва студентлари билан астойдил бирдам эканликларини изҳор қиладилар.

Асосий сиёсий резолюцияда тинчлик ва халқлар хавфсизлигининг таянчи бўлган Совет Иттифоқининг ролига юксак баҳо берилади.

ЁШЛАР ҒАЙРАТИ

ЛУСАКА. Замбия ёшлари мамлакат экономикасини ривожлантиришга салмоқли ҳисса қўшмоқдалар. Йигит ва қизлар махсус қишлоқ хўжалик марказларида зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Улар бу марказлардаги тажриба далаларида мўл ҳосил етиштирмоқдалар, коллектив жисмоний меҳнатни деҳқончилик экинлари етиштиришнинг замонавий методларини ўрганиш билан бирга қўшиб олиб бормоқдалар. Бундай марказларнинг фаолияти уларнинг қишлоқ хўжалик кадрлари тайёрловчи чинакам мактаб бўлиб қолганлигини кўрсатди.

Мамлакатда энг йирик

ВАРШАВА. ТАСС мухбири А. Потёмкин хабар беради:

Халқ Польшасида «Унитра-полам» ёритиш техникаси комбинатида тайёрланган электр лампалари билан ёритилмаётган биронта квартирани, кўчани ,клуб ёки корхонани топиш қийин. Комбинат маҳсулоти мамлакатнинг ана шу буюмларига бўлган эҳтиёжининг 97 процентини таъминламоқда.

Польша бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Герек ва Польша Халқ Республикаси министрлар Советининг раиси П. Ярошевич имзолаган Фахрий ёрлиқ комбинат ўтган йили эришган муваффақиятлари учун энг яхши мукофот бўлди. Яқинда бу мукофот комбинатнинг етакчи корхонаси бўлган Роза Люксембург номли электр лампа заводининг партия ташкилотига топширилди.

«Унитра-полам» коллективи ўз зиммасига олган қўшимча социалистик мажбуриятларни бажариши натижасидагина жами қиймати 200 миллион злотий маҳсулот ишлаб чиқарди, бу эса 1 миллион радио лампа, 3 миллион одатдаги электр лампочкалари демакдир.

Комбинат маҳсулоти ер юзидаги 50 дан ортиқ мамлакатга экспорт қилинаётганлиги, «Унитра-полам» буюмларини сотиб олишни истаётганлар сони кўпайиб бораётганлиги комбинат буюмларининг жаҳон стандарти даражасида эканлигидан далолат беради. Янги йилда корхона ишчилари ва инженерлари олдида катта вазифалар турибди. Мамлакатнинг ички бозорига буюмлар етказиб беришни 10 процент ва экспорт учун ишлаб чиқарилаётган маҳсулот ҳажмини қарийб 14 процент кўпайтириш кўзда тутилади.

НЕФТЬ ҚАЗИШ КЎПАЙТИРИЛАДИ

ДЕҲЛИ. (ТАСС мухбири). Мамлакатнинг нефть соҳасидаги 26 етакчи экспертдан иборат махсус геологик комиссия Ҳиндистоннинг нефть ва нефть маҳсулотларига бўлган эҳтиёжлари ўз ресурслари ҳисобига тамомила қондирилиши мумкин деган хулосага келди. Комиссия бу ерда эълон қилинган докладида ҳозир ишлаб турган конлар базасида нефть қазиб чиқаришни кўпайтириш имкониятлари борлиги айтилади. Бундан ташқари Ҳиндистон денгизларининг соҳил ёқаларида ҳам анчагина нефть запаслари борлиги аниқланган.

Совет Иттифоқи Ҳиндистоннинг миллий нефть қазиб чиқариш ва нефтни қайта ишлаш саноатини ривожлантиришда катта ёрдам кўрсатмоқда. Совет мутахассисларининг ёрдами билан Ҳиндистоннинг Гужарот, Ассом, Ғарбий Бенгалия ва бошқа штатларида бир қанча конлар очилди. Совет Иттифоқининг дўстона техникавий ёрдами билан Қўйяли (Гужарот штати) ва Бараунн (Биҳар штати)да нефтни қайта ишлаш заводлари қурилди. Шу заводлардан ҳар бири йилига уч миллион тонна нефтни қайта ишлаб чиқармоқда. Матхурда мамлакатнинг катта нефтни қайта ишлаш заводи қурила бошлади. Бу корхона ҳам Совет Иттифоқининг ёрдами билан барпо этилаётир.

ВИСТАВКА ОЧИЛДИ

ГАВАНА, (ТАСС). Матансас шаҳрининг бадиий галереясида очилган фотовистaвка «СССРда ҳаёт» деб аталади. Виставка экспонатлари, совет халқининг ҳаёти, совет фани, техникаси ва маданияти эришган ютуқлар ҳақида, Совет —Куба дўстлиги тўғрисида ҳикоя қилади.

Виставканинг КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев фаолиятига ва унинг Куба Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари. революцион ҳукумат бош министри Фидель Кастро ва кубалик бошқа раҳбарлар билан учрашувларига бағишланган бўлими томошабинларда зўр қизиқиш туғдирмоқда.

Тошкент агрегат заводи Тернополдаги лавлаги қазиб оладиган комбайнлар заводига редукторлар етказиб бермоқда. Тернополь заводи бундай комбайнларни Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши планига мувофиқ тайёрламоқда.

СУРАТДА: коммунистик меҳнат зарбдори Виктор Захватаев редукторлар йиғмоқда.

В. Шамсутдинов фотоси.
[ЎзТАГ].

Ўзбекфильмда бир кун

Кино санъати бугунги кунда энг оммавий санъат турларидан бири бўлиб қолди. Шу жиҳатдан қараганда, кўп миллатли совет кино санъатининг ҳозирги равнақи, оламшумул муваффақиятлари кишини қувонтиради. Бунга партия ва ҳукуматимизнинг доимий ғамхўрлиги ҳам катта ёрдам бермоқда. КПСС Марказий Комитетининг «Совет кинематографиясини янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида» қабул қилган қарорида кино санъатининг келгуси равнақи, тараққиёт уфқлари белгилаб берилди. Бу қарор барча киностудиялар учун муҳим дастуруламал бўлиб қолди.

Ўзбек кино санъати ҳам 50 йил ичида бой ва сермазмун ижодий йўлни босиб ўтди. Талантли режиссёрлар, операторлар, кино рассомлари, кинодраматурглар, актёрлар етишиб чиқди. «Ўзбекфильм» киностудиясида яратилган ўнлаб фильмлар совет кино санъатининг энг яхши намуналари қаторига қўшилди. «Тоҳир ва Зуҳра», «Алишер Навоий», «Ибн Сино», «Улуғбек юлдузи», «Тошкент нон шаҳри», «Осиё устида бўрон», «Инқилоб чавандозлари», «Қора консулнинг ҳалокати», «Фавқулодда комиссар», «Сени кутамиз йигит» каби киноленталар шулар жумласидандир. Ишлаб чиқарилаётган фильмларнинг жанрлари кўпаймоқда, бадиий ва техник савияси юксалиб бормоқда. Буларнинг ҳаммаси кўп миллионли кино мухлисларини мамнун этмоқда.

Киностудияда бугунги кунда олиб борилаётган ишлар, коллективнинг бу йилги режалари билан танишиш мақсадида у ерда меҳмон бўлдик. Бир кун давомида студия залларини, устахоналарини, суратларга олиш майдончаларини айландик, ижодий ходимлар билан суҳбатлашдик.

ЮТУҚЛАР, НИЯТЛАР...

Сафаримизни студиянинг сценарийлар редакциясидан бошладик. Чунки ҳар бир фильмнинг экранга сафари худди шу ердан бошланади. Редакция коллегиясининг бош редактори **Жўра ТЕШАБОЕВ** билан студиянинг фаолияти ва бу йилги режалари хусусида суҳбатлашдик.

— **Жўра Тешабоевич, студиянинг ўтган йилги ютуқлари тўғрисида икки оғиз гапириб берсангиз.**

— Тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йили ҳисобланган ўтган йилда студиямизнинг ижодий коллективи ҳам катта ишларни амалга оширди. Олтита бадиий, тўрт телевизион, уч мультипликацион фильм, «Наштар»нинг саккиз сони ишланди. Чет эл ва қардош республикалар киностудияларида яратилган етмишдан зиёд фильм ўзбекчага ўгирилди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР халқ артисти Комил Ерматовнинг «Одамлар орасида танҳо», Йўлдош Аъзамовнинг «Зулматни тарк этиб...» (А. Қодирийнинг «Меҳробдан чаён» романи асосида), Учқун Назаровнинг «Карвон», Элёр Эшмухамедовнинг «Топинмоқ», Анатолий Қобуловнинг истиқбол эгалари — ёшлар ҳақида ҳикоя қилувчи янги фильми каби қатор картиналар студияда ўтган йили яратилган бадиий фильмлар ҳисобланади.

— **Кейинги йилларда студияда телевизион фильмлар ишланаётганлиги айни муддао бўлаяпти. Шу хусусда батафсилроқ гапирсангиз.**

— Студияда бир неча йилдан буён телевизион фильмлар суратга олинаётганлиги ишлаб чиқарилаётган кино маҳсулотларимизнинг жанр жиҳатидан ранг-баранг бўлишини таъминламоқда, муваффақиятимизга муваффақият қўшмоқда. 1972 йилдан буён эса, кўп серияли телевизион картиналар ишлаш яхши йўлга қўйилди. Ўтган йили кинорежиссёр Юрий Степчук «Кекса устанинг ўгитлари» номли тўрт серияли телевизион бадиий фильм экранлаштирди. Ёзувчи Комил Икромовнинг «Қуролсозлар кўчаси», «Думалоқ муҳр» қиссалари асосида ишланган бу картинада халқимизнинг Октябрь революциясидан сўнг босиб ўтган шонли йўли ўзига хос услубда ифодаланди. Бу фильм Тошкентда ўтган Бутуниттифоқ V телевизион фильмлар фестивалининг мукофотига сазовор бўлди. Бундан ташқари, ёзувчи Асқад Мухторнинг «Чинор» романи асосида ҳам уч серияли телевизион фильм суратга олинди.

— **Студиянинг юбилей йили режалари қандай?**

— Ҳар йилдагидек бу йил ҳам уч мультфильм суратга олинади. «Наштар» ҳажвий киножурналининг олти сони экранга чиқарилади. Чет эл ва қардош халқлар киностудияларида экранлаштирилган 75 бадиий фильм ўзбекчалаштирилади.

Бу йил ишланадиган бадиий картиналаримиздан бири кинорежиссёр Шуҳрат Аббосов томонидан суратга олина бошлаган «Абу Райҳон Беруний» фильми бўлади.

Искандар Ҳамроев режиссёрлигида эса «Асосий кун» номли фильм ишланади. Сценарийси Ўлмас Умарбеков томонидан ёзилган бу лентада 30-йилларда Ленинграддаги Путилов заводи ишчиларининг Ўзбекистон меҳнаткашлари билан дўстлиги ва ўзаро ҳамкорлиги ҳақида ҳикоя қилинади.

Кинорежиссёр Ҳожи Аҳмар эса ўзининг Мақсуд Қориев билан биргаликда ёзган сценарийси асосида «Қалдирғочлар баҳорда учиб келишади» бадиий фильмини суратга олади.

Телевизион бадиий фильмлар яратиш борасидаги фаолиятимиз бу йил ҳам давом эттирилади. Жумладан, Юрий Степчук режиссёрлигида уч серияли телевизион бадиий фильм экранлаштирилади.

Хуллас, бу йилги ижодий режаларимиз ҳар йилдагидан кўра масъулиятли. Ишонч билан айтиш мумкинки, студиямиз ижодий коллективи КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига амалий иш билан жавоб беради ва яқинлашаётган Ўзбекистон ССР ҳамда республика Компартиясининг шонли эллик йиллиги юбилейини муносиб туҳфалар билан кутиб олади.

ФАКТ ВА РАҚАМЛАР

Ўзбекистонда бадиий фильмлар ишлаб чиқарила бошлаганига 50 йил бўлди. Бухоро Халқ Республикаси ҳукуматининг Ленинград «Севзапкино» ташкилоти билан тузган шартномасига биноан, 1924 йили «Бухкино» тузилди. Бу ташкилотда ўша йилиёқ биринчи ўзбек бадиий фильми — «Мусулмон қизи» ишланди.

●

1925 йилнинг охирига келиб, «Бухкино» заминида Ўзбекистон Давлат киноси — «Ўзбекгоскино» ташкил топди.

●

1931 йили таниқли режиссёр Наби Ғаниевнинг «Юксалиш» фильми чиқди. Бу картина «Ўзбекфильм» муҳри билан чиққан биринчи фильм бўлди. Шундан буён республикамизнинг бадиий фильмлар ишлаб чиқариш студияси «Ўзбекфильм» аталиб келади.

●

Тўққизинчи беш йилликнинг ўзида Ўзбекистон кинематографчилари 30 бадиий, 20 телевизион, 20 мультипликацион фильмни, «Наштар» ҳажвий киножурналининг 40 сонини, 200 дан ортиқ илмий-оммабоп ва ҳужжатли картинани, 100 дан зиёд ҳужжатли, фильм-концерт, бадиий телефильмларни экранга чиқаради.

●

Ҳозир фақат Тошкент шаҳрининг ўзида 86 киноқурилма аҳолига хизмат кўрсатмоқда.

«Ўзбекфильм» киностудиясида ўтган йили яратилган бадиий киноленталар орасида «Одамлар орасида ёлғиз» ва «Топинмоқ» фильмлари бор. Уларнинг биринчиси классик ўзбек шоираси Нодира ҳақида, иккинчиси эса замонавий мавзуда. Бу фильмлар тез кун ичида экранларга чиқарилади.

СУРАТДА: «Одамлар орасида ёлғиз» ва «Топинмоқ» фильмларидан кадрлар.

ДУБЛЯЖ ҲАМ САНЪАТ

Совет Иттифоқида ҳар йили 200 дан ортиқ тўла метражли фильм ишлаб чиқарилади. Чет эллардан, айниқса, қардош социалистик мамлакатлардан ҳар йили ўнлаб энг яхши фильмлар сотиб олинади. Агар уларнинг турли халқлар тилларидалигини ҳисобга олсак, фильмларни таржима қилиш — дубляжнинг нақадар муҳим аҳамиятга эга эканлиги равшан бўлади.

«Ўзбекфильм» киностудиясининг дубляж бўлимида ҳар йили 80 га яқин бадиий фильм ўзбек тилига таржима қилинади. Уларнинг катта қисми СССР киностудияларида яратилган киноленталардир. Шунингдек, Польша, ГДР, Руминия, Болгария, Чехословакия каби социалистик мамлакатлар, Хиндистон, Покистон каби Шарқ мамлакатларининг бадиий фильмлари ҳам таржима қилиниб, ўзбек томошабинларига етказилмоқда.

Биз дубляж группасининг директори Мирғиёс Соатов билан суҳбатлашдик. У қуйидагиларни гапириб берди.

— Бу йил 75 та фильмни дубляж қилишни планлаштирганмиз. Улар орасида қардош республикалар киностудияларининг маҳсулоти катта ўрин эгаллайди. Шу кунларда иш қизғин давом этмоқда. «Мосфильм»нинг «Иван Васильевич касбини ўзгартиради», «Ўгай она», «Сакраш ҳуқуқи», «Бунда тонглар сокин..», «Ленфильм»нинг «Бошсиз чавандоз», «Туркманфильм»нинг «Келинчак» каби кинолентлари ўзбекчалаштирилмоқда.

Дубляж анча машаққатли иш. У ижодий коллективдан сабр-чидам, тажриба ва маҳорат талаб этади. Ҳар бир фильм таржима қилиниб, экранларга чиқарилгунча ўнлаб жараёнларни босиб ўтади. Энг аввало, текстни таржима қилиш, сўнгра қаҳрамонларнинг характерига мос овоз танлаш, ҳар бир гапни русча текстдаги гапга тенглаштириш, овозни воқеалар билан мослаштириш, уни қайта-қайта текшириб кўриш лозим.

Таржима қилинаётган фильмларнинг муваффақияти таниқли таржимонлар, чет тиллар мутахассислари, санъаткорлар билан ҳамкорликка кўп жиҳатдан боғлиқ. Шу сабабли, тажрибали мутахассислар, пойтахт театрларининг актёрлари билан дўстона алоқа ўрнатганмиз. Ҳамза номидаги Ленин орденли Академик драма театри, Муқимий номли музикали театр, Ёш томошабинлар театри артистлари дубляжда актив иштирок этишади. Санъаткорлардан О. Хўжаев, Н. Раҳимов, Р. Ҳамроев, С. Эшонтўраева, Я. Абдуллаева, Ҳ. Умаров, Ё. Аҳмедов, О. Юнусов, Р. Аҳмедова, З. Садриева ва бошқалар ўнлаб фильмларга овоз беришган. Бу ҳамкорлик янада кенгаяди.

ҚУВНОҚ ФИЛЬМЛАР ҚАНДАЙ ЯРАТИЛАДИ?

Кейинги пайтда мультипликацион фильмларга қизиқиш ниҳоятда кучайиб кетди. Болаларгина эмас, катталар ҳам уни қизиқиб томоша қиладиган, телевизор орқали бериладиган пайтларини орзиқиб кутадиган бўлиб қолишди. Бу бежиз эмас, албатта. Бундай фильмлар кичкинтойларда олийжаноб фазилатларни тарбияласа, уларнинг фикр доирасини кенгайтирса, катталарга руҳий дам беради, болаликнинг такрорланмас оламига етаклайди. Баъзи мамлакатларда катталар учун тўла метражли бадиий мультипликацион киноленталар ҳам яратилмоқда.

Мультипликацион фильмларнинг қатор қаҳрамонлари кичкинтой томошабинларнинг доимий севимли йўлдошларига айланиб қолган. «Сеними, шошмайтур» циклидаги эпчил қуён ва довдир бўри Тимсоҳ Гена ва Чебурашка, Билмасвой каби қаҳрамонлар шулар жумласидандир. Уларнинг ҳар бири ўз характерига, ўзига хос фазилат ва иллатларга эга.

«Ўзбекфильм»нинг мультипликацион фильмлар цехида яратилган қатор киноленталар томошабин эътиборини қозонди. «6—6 квадратда» фильми эса бир неча дипломлар билан тақдирланди.

Шу кунларда мультипликаторлар қандай ижодий иш билан машғул? Уларнинг фаолияти билан яқиндан танишиш мақсадида рассом Юрий Сергеевич Петровнинг иш кабинетига кирдик. Хонада уч-тўрт киши нималар ҳақидадир қизғин баҳслашишмоқда эди. Ҳамма стол устига эгилган. Биз ҳам яқинроқ келдик. Столда шаффоф пластинка ва қоғозга ишланган бир тўда суратлар ётарди. Уларнинг бир қисми бўялган, қолган қисми эса оппоқ. Бу суратлар янги фильм қаҳрамонлари бўлиб рассом ўз шогирдларига уларни қайси рангларга бўяш ҳақида маслаҳат бераётган экан.

Суҳбат тугагач, биз Юрий Сергеевич Петров ва режиссёр Акмал Акбархўжаевлар билан танишдик. Улардан бу йилги режаларини сўрадик.

— Бу йил битта қўғирчоқ ва битта суратли мультипликацион фильм яратамиз, —дейди А. Акбархўжаев.— Уларнинг биринчиси «Ўзбилармон қуёнча» деб аталади. У. Ж. Тешабоев сценарийси асосида суратга олинади. Режиссёри — Ш. Шокирова. Иккинчиси эса «Ҳосил байрами» деб номланган. Унда деҳқонларимиз эришаётган ютуқлар ва уларнинг сири ҳақида ҳикоя қилинади. Фильм қаҳрамонлари — мева ва полиз экинлари Сиз ҳозир суратини кўрган қоғозлар ана шу бўлажак фильм кадрларидир.

— Мультфильм яратиш қийинми? У қандай жараёнларни босиб ўтади, — сўради Ю. С. Петровдан.

— О, бу жуда мураккаб, —дейди Юрий Сергеевич.— Бир кўринишнинг ўзига 400—500 расм чизиш керак. Битта фильм учун эса 17 мингга яқин расм чизилади. Бу игна билан қудуқ қазишдек гап. Қўғирчоқ фильмлар унга нисбатан бир оз енгил. Бунда энг асосийси, яхши қўғирчоқ ва воқеага мос декорация яратиш. Шундан сўнг қўғирчоқни турли ҳолатларда лентага туширилаверади. Фильм тўла олиб бўлингач, монтаж қилинади, овозлантирилади, бир неча бор текшириб кўрилади. Ёмон чиққан жойлари қайтадан лентага олинади. Хуллас мультфильм яратиш узоқ ва машаққатли меҳнат талаб қилади.

Мароқли суҳбат

Сафаримизни давом эттириб, студиянинг суратга олиш павильонига йўл олдик. Бу ерда кинорежиссёр Шуҳрат Аббосов раҳбарлигида экранлаштирилаётган «Абу Райҳон Беруний» фильмининг навбатдаги эпизодлари суратга олинаётган экан...

Биз газетхонларни шу фильм билан ва умуман, суратга олиш жараёнлари билан батафсилроқ таништириш мақсадида Шуҳрат Аббосовга бир неча саволлар билан мурожаат қилдик.

— **Сизнинг раҳбарлигингизда буюк ўзбек энциклопедист олими Абу Райҳон Беруний ҳақида икки серияли бадиий фильм ишланаётганлиги кўпчиликка маълум. Бу ҳақда шахсан ўз фикр ва мулоҳазаларингизни билишни истардик.**

— Чиндан ҳам, ўтган йили катта қалб ва буюк истеъдод эгаси Абу Райҳон Беруний ҳақида бадиий фильм яратишга киришганлигимиз эндиликда ҳаммага маълум. Кўп қиррали талант соҳиби бу олимнинг ҳаёти ва ижоди анчадан буён мени қизиқтириб келарди. П. Булгаков билан яратаётган шу ишимизнинг сценарийсини ёздик. Бу ўз-ўзидан бўлгани йўқ, албатта. Олимнинг ҳаёти ва ижодини кўрсатиш орқали у яшаб ижод этган давр воқелигини ҳам акс эттириш лозим эди. Жуда кўп ўқиш, ўрганиш, изланишга тўғри келди. Чунки, яратилаётган фильмнинг сценарийси қанчалик пухта, қанчалик мукаммал бўлса, экранга чиққан картина камчиликлардан шунчалик ҳоли бўлишлиги устоз кино санъаткорлар томонидан жуда кўп марта таъкидланган. Худди ана шунинг учун ҳам сценарийни фильм яратишнинг бош манбаи, адабий асоси дейдилар.

— **Айни кунларда фильмни суратга олиш юзасидан олиб борилаётган ишлар ҳақида гапириб берсангиз.**

— Кино тили билан айтадиган бўлсак, суратга олаётган фильмимиз тайёргарлик даврини ўтиб бўлганига қарийб бир йил бўлиб қолди. Тағин йигирма кунлардан сўнг суратга олиш ишларини ҳам ниҳоясига етказемиз. Кези келганда шуни айтиш керакки, сценарийнинг пухталиги ҳамда картинани суратга олишга тайёргарлик даври асосий роль ўйнаса-да, яратилаётган фильмнинг бадиий савияси асосан суратга олиш пайтида ҳал бўлади. Бироқ, фильмни суратга олишга тайёргарлик даврининг ҳам ўзига хос ва жуда муҳим томонлари борки, буни асло ёддан чиқариб бўлмайди. Шу сабабли биз ўтган йили фақат тайёргарлик кўриш даври учун тўрт ойдан зиёдроқ вақт сарфладик.

— **Модомики шундай экан, тайёргарлик кўриш даврида фильм ратувчиларнинг ўзларига хос вазифалари ҳақида ҳам батафсилроқ ҳикоя қилсангиз.**

— Фильм экранлаштиришнинг бу даврида суратга олинаётган картина яратувчилари — турли хил мутахассисларнинг ижоди, уларнинг изланишлари, ўй-фикрлари, кучи ва билими фақат бир мақсадга қаратилган бўлади. Кино санъатининг техника билан узвий боғлиқ эканлиги ҳам худди ана шу даврда яққол кўзга ташланади. Яъни, бу пайтда электротехника, дурадгорлик цехлари, плёнкалар тайёрлаш ҳамда декорацияларнинг деталлари ва лозим бўлган буюмларни у ёки бу материалдан тайёрлаб берадиган бутафория цехлари, костюм, грим устахоналари — барчаси фильмни суратга олиш учун тайёр ҳолатга келтирилади.

Ишланаётган фильмнинг рассоми бу пайтда тайёр хомаки суратларни ва чизмаларни цехларга топширади. Фильм оператори эса, суратга олиш камераларини, улар учун рельсларни ҳамда суриб юрувчи кранларни тайёрлаб қўяди. Плёнкаларнинг яратилаётган фильм учун лозим бўлган турларини саралаб олади. Табиат қучоғида суратга олиш мумкин бўлган жойларни белгилаб олади.

— **Яратаётган картинангиздаги асосий ролларни ижро этаётган актёрлар кимлар!**

— Айтгандай, фильм яратишда ҳал қилувчи куч — актёрлар танлаш масаласи ҳам тайёргарлик даврида ҳал қилинади. Биз, дастлаб, яратаётган мазкур фильмимизнинг асосий қаҳрамонлари ижрочиларини танлашда жиддий кўриклар, синовлар ўтказдик. Синов даврида маҳаллий киноактёрларимиз билан бир қаторда Иттифоқимизнинг бир қатор шаҳарларидан келган санъаткорлар ҳам кўрикдан ўтдилар. Ниҳоят, Абу Райҳон Беруний ролига истеъдодли актёрларимиздан Пўлат Саидқосимов танланди. Шунингдек, қолган асосий ролларни Раззоқ Ҳамроев, Бўлат Бейшеналиев, Тоҳир Ҳамроев, Тамара Шокирова, Ғани Аъзамов, Ўлмас Алихўжаев, Дилором Қамбарова, Тошхўжа Хўжаев, Бибо Ватаев ва бошқа актёрлар ижро этишади.

— **Бизни яна бир нарса қизиқтиради. Энциклопедик олим Берунийнинг ҳаёти ва ижоди, у яшаган давр воқелиги бир фильмда (гарчи яратаётган картинангиз икки серияли бўлса ҳам) қай даражада ўз ифодасини топади.**

— Шуниси характерлики, фильмимизда олимнинг Хоразм, Эрон ва қисман Афғонистонда кечган ҳаёти, ўша пайтдаги воқеа-ҳодисалар тасвирланади. Ҳозиргача фильмимизнинг воқеа-ҳодисаларини суратга олишда Самарқандда, Хивада, Чордарада ва Қора денгизда бўлдик. Шу кунларда эса «Ўзбекфильм» киностудиясининг катта суратга олиш майдонида картинамизнинг маълум эпизодларини лентага туширяпмиз. Операторимиз Ҳотам Файзиев, рассом Эмануэль Қалантаровлар билан бир қаторда овоз оператори Жалол Аҳмедов, редактор Клара Гельдиева, картина директори Юрий Рашраговичларнинг ҳам катта меҳнатлари сингаяпти. Шунингдек, бош консультантимиз — Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти Иброҳим Мўминов ҳамда консультантлар — Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзолари Галина Пугаченкова, санъатшунослик доктори Лазарь Ремпелларнинг кўрсатиб келаётган жонкуярликлари ҳам ҳурмат ва эътиборга лойиқ. Ўйлайманки, фильм кенг томошабинлар дилини ранжитиб қўймас.

Биз «Абу Райҳон Беруний» ижодкорларига аъло кайфият, ижодий омад тиладик ва сафаримизда давом этдик.

Режиссёр Шуҳрат Аббосов навбатдаги суратга олиш пайтида актёрлар билан суҳбатлашмоқда.

„НАШТАР"ЧИЛАР ҲУЗУРИДА

«Наштар» сатирик киножурналининг мухлислари жуда кўп. Ҳаётимизда учраб турадиган баъзи иллатлар, йўлимизга ғов бўлаётган нуқсонларни кўрсатувчи, бюрократлар, ишёқмаслар, боқибеғамлар, чайқовчилар, хуллас, жамиятимизга ёт ҳамма нарсани фош этувчи, уларни аёвсиз кулги остига олувчи бу киноленталарни ҳамма қизиқиб томоша қилади.

Хўш, «Наштар»нинг муваффақиятлари сири нимада? Аввало шуни айтиш керакки, республикамизнинг барча областларида «Наштар»нинг мухбирлари ва авторлари мавжуд. Улар ўз сигналлари ҳамда материаллари билан журналнинг ранг-баранг ва қизиқарли чиқишига ёрдам берадилар. Шунингдек, Мирмуҳсин, Мақсуд Қориев, Ж. Жабборов, А. Пўлат, О. Сидельников, А. Ҳамдам, Т. Ҳамид, Ж. Оймирзаев, Б. Юдин, Б. Привалов каби ижодкорлар журналнинг доимий авторларидир. Уларнинг иштироки ҳажвий миниатюралар ва кинофельетонларнинг бадиий жиҳатдан пухта бўлишини таъминламоқда.

Албатта, журналнинг муваффақиятида тажрибали режиссёрлар, оператор, рассомларнинг, таниқли кулги усталарининг катта хизмати бор. СССР халқ артисти Наби Раҳимов, УзССР халқ артистлари Ғани Аъзамов, Рауф Болтаев, Марям Ёқубова, Сойиб Хўжаев, Ҳамза Умаров, Махсум Юсупов, кулгу усталари Эргаш Каримов, Бахтиёр Ихтиёров, Ҳасан Йўлдошевлар журналда муваффақиятли иштирок этмоқдалар.

Яқиндагина матбуотда «Наштар»нинг 50-сони чиққанлиги эълон қилинганди. Мана, 1974 йилнинг биринчи ленталари, яъни 51-сон ҳам тайёр бўлди. Бу сонда томошабинлар нималарни кўрадилар?

— Унда учта ҳужжатли ва битта бадиий сюжет бор, — дейди «Наштар» журналининг масъул секретари Сами Абдуқаҳҳор.— Биринчи кинолента «Боботоғдан Бойсунгача» деб аталади. Унда ўлкамиз табиатини муҳофаза қилиш масаласи кўтарилган. Гап асосан тоғлардаги пистазорлар, уларни кўпайтиришга кам эътибор берилаётганлиги ҳақида кетади. Иккинчи сюжет Қашқадарё областидан. Областдаги бир қатор районларда бўлиб, техникани асраш ёмон йўлга қўйилган хўжаликларни бориб кўрдик. Ўша техниканинг аҳволини, боқибеғам раҳбарлар ва мутасадди кишиларни лентага туширдик. Учинчи сюжет Ўзбекистон халқ контроли комитети материаллари асосида яратилган. Унда Термиз, Шўрчи, Жарқўрғон районларида дон, мош, ун, маккажўхори очиқ ҳавода сақланаётгани танқид қилинади. У «Омборга ёлчимаган донлар» деб аталади. Тўртинчи бадиий сюжет эса, ўтган йилда эришилган ютуқлар ва мавжуд камчиликлар ҳақида. Воқеа эски ва янги йилнинг суҳбати ҳамда саёҳати орқали ривожланади. Бу лента «Йилнинг охирги куни» деб аталган. Ҳозир коллективимиз 52-номер устида иш олиб бормоқда. Йил охиригача «Наштар» журналининг олтита сони мухлисларга етказилади. Улар мавзу ва кўтарилган проблемалар жиҳатидан ранг-баранг бўлади. Ўйлаймизки, бу йилги ленталаримиз ҳам томошабинларга маъқул бўлади.

«Наштар» киножурналининг 48-сонидан бир кўриниш. Сиз суратда «Ягона йўл» бадиий миниатюраси қаҳрамонларини кўриб турибсиз. Ролларда кулги усталари Э. Каримов ва Ҳ. Йўлдошев.

Саҳифа материалларини О. НАҲАНОВ ва Н. МУҲАММАДИЕВлар тайёрлашган.

Эртамиз бугундан бошланади

ЮЛДУЗЛАРГА НАВБАТ

Синфда бошланғич ҳарбий таълим дарси борарди. Ҳамманинг диққати ўқитувчи Юрий Петровичга қаратилган. У қўл гранатаси тузилишини тушунтирар эди. Ўқувчи Улуғбек Абдуллаевга унинг тузилиши беш бармоқдек таниш. Шундай бўлса ҳам кўзлари устозига тикилган. Чиндан ҳам шогирд ғадир-будир бу гранатани бир неча марта очиб-йиғиб кўрган. Қўлига чинакам гранатани берсангиз, Улуғбек аниқ мўлжалга уради, автоматдан ҳам шубҳасиз нишонга отади. У бу қуролни энг кичик қисмларга ажратиб, сира янглишмасдан қайта йиға олади.

Пойтахтимиздаги 201-ўрта мактабнинг бошқа ўқувчилари учун ҳам бошланғич ҳарбий таълим оддий фанлардан бирига айланиб қолган. Улуғбек учун эса у асосий машғулотлардан бири.

Синфдошлари бу дарсда ҳарбий ишнинг алифбесини ўрганишса, Улуғбек унга келгусида эгаллайдиган касбнинг дебочаси деб қарайди.

Врач, ўқитувчи, конструктор, қурувчилик ва бошқа касбларга қизиққанлар булар тўғрисида китоблардан ўқийдилар, ўзларини жарроҳлик столида, қурилиш майдонларида ишлаётгандек ҳис этадилар. Улуғбек ҳарбий ва уруш мавзуидаги китобларни кўпроқ титкилашни яхши кўради. «Берлин комендантти»ни ўқиганига анча вақт бўлса ҳам, у ҳамон ўзини китоб қаҳрамонлари билан бирга юргандек ҳис этади.

Улуғбек ўқув машғулотларида фойдаланадиган махсус кийимига сира қўл тегизгиси келмайди. Гоҳи-гоҳида ундан келгусида оладиган юлдузчалари ўрнини белгилаб кўради.

Майли, самодаги юлдузлар машҳур Улуғбек бобоники бўлиб қолсин! Тошкентлик Улуғбек эса офицерлик погонидаги митти юлдузлар эгаси бўлса бас. Унга бундан бошқа ҳеч нарса керак эмас.

Ҳозир бу тўғрида ҳам эмас, у курсантлик погони ҳақида орзу қилади. Тўғри, у ҳарбий билим юртига кириш нечоғлик машаққат эканлигини яхши билади. Бироқ физика, математика, инглиз ва рус тилларидан олаётган аъло баҳолари унга бу ҳуқуқни қўлга киритишга пойдевор бўлар, эҳтимол. Тригонометриядаги ҳар бир бурчак, функциялар, уларнинг бир-бирига боғлиқлигига ҳам катта эътибор беради. Чунки буларнинг барчаси кураш қонунларини билиб олишга катта ёрдам беради.

...Қозонилган буюк ғалабаларимизнинг қалбларига жо этишган Улуғбек ва унинг болалар батальони ўқув жангига чиқади. Унга запасдаги подполковник Ю. П. Симонов бошчилик қилади.

«Жанг» мактабдан унчалик узоқ бўлмаган жойда авж олади. Бу ер авваллари жарликдан иборат ташландиқ ер эди. Болалар уни тозалаб жиҳозладилар, мишенлар ўрнатилди. Эндиликда уларнинг севимли жойига айланиб қолди...

— Ўқувчи Абдуллаев отишни тугатди.

— Яхши тамомлабди. 50 имкониятдан 45 та...

— Ўқувчи Рафиқов ҳам бу ишни ниҳоясига етказди.

— Маъмур Рафиқов ҳам мерган чиқиб қолди. У 50 дан 47 очко олишга эришди.

— Баҳромов ҳам отишни тамомлади.

— Асқар, сен ҳам 42 очко олибсан, бу ёмон натижа эмас, — дейди суюниб Юрий Петрович.

А. Баҳромов синф командири, Ю. Симоновнинг биринчи ёрдамчиси. Бугунги отиш машғулотидан сўнг, у болаларни бир сафга тизиб, солдатдек ўқитувчисига ишлари тўғрисида рапорт берди.

Асқарнинг ҳам эзгу орзуси келажакда офицер бўлиш. Юрий Петрович уни шу дам бир неча йилдан кейин офицер формасида кўз олдига келтирди.

Ҳарбий касбларни эгаллашга аҳд қилган шогирдлари Ю. Симоновга бир олам қувонч бахш этади.

Баҳромов ва Рафиқовлар ҳам бошқа синфдошлари каби бу йил кузда Оренбургдаги П. С. Полибин номли олий ҳарбий авиация билим юртига кириш учун имтиҳон топширади. Билим даргоҳида ҳозир ҳам ўзбекистонлик кўпгина йигитлар таълим оляпти. Вақти келиб 201-мактабнинг собиқ талабаларидан ҳам офицерлик погонларини тақиб юрувчилар етишиб чиқиши, муқаррар.

Ҳа, жанговар мукофотлар учун улар кўксида ҳам жой бор. Бунга Симонов кўкраги торлик қилади. Чунки у иккита Улуғ Ватан уруши ва Қизил Юлдуз орденлари, 14 та жанговар медаль эгаси. Бу мукофотлар икки марта оғир ярадор бўлган учувчи-жангчининг уруш йиллардаги жанговар хизматларига Ватан берган юксак баҳодир.

— Агар офицер бўлишни истасанг, сени нене машаққатлар кутиб турганини биласанми?— сўрайди устоз.

— Биламан, — дадил жавоб беради Улуғбек.

Тўғри, ҳарбий билим юртига кириш осон иш эмас. Бунинг учун конкурсдан ўтишнинг ўзи кифоя қилмайди. Буни ёшлар яхши биладилар. Шунинг учун ҳам мақсад йўлида тиришқоқлик кўрсатяптилар. Истиқболга ишонч билан боқиш ва бу йўлга қатъий интилиш — орзуни албатта рўёбга чиқаради.

С. ЛЬВОВ.

Суратда: У. Абдуллаев машғулот пайтида.

Л. Оффеннедин фотоси.

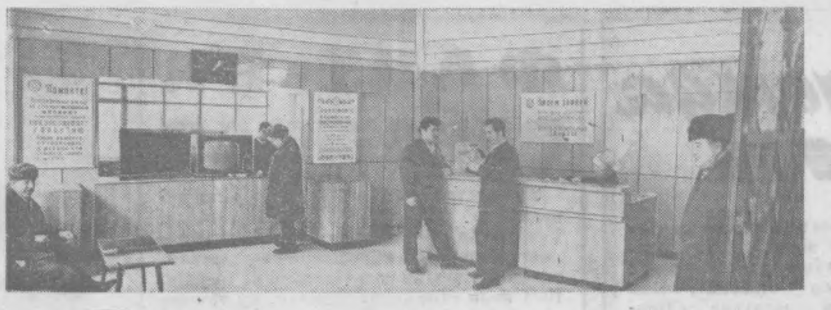

Янги ателье

Пионерская кўчасининг 27-уйида янги йирик телевизион ательеси ишга туширилди. Бундан олдин шу бинонинг ўзида кўримсизгина телевизион ателье мавжуд бўлиб, у асосан Чилонзор района учун хизмат қилар эди. Унинг ёнида бугун 4 қаватли бино қад кўтарди. Унда телевизорнинг барча турлари, радио приёмниклар, ҳар хил радиолалар, транзисторлар, магнитафонлар, электрофонлар, стабилизатор ва автотрансформатор л а р ни ремонт қилиш цехлари жойлашган.

Ателье буюртмаларни тезлик билан бажаради. Хонадонларга хизмат кўрсатиш мақсадида ателье 6 та «Экспресс» машинаси билан таъминланди. Машиналар барча керакли контроль-ўлчов приборлари билан жиҳозланган. Телеателье ҳар куни аҳолидан 77—10—73 телефони бўйича буюртмалар қабул қилади. Телеательеда овоз ёзиш студияси ҳам мавжуд, Ҳозир бу студия керакли жиҳозлар билан таъминланмоқда.

Телеателье уйга бориб ремонт қилинган телевизор учун бир ой муддатга гарантия беради. Стационарда кўрсатилган маиший хизмат учун уч ойлик гарантия белгиланади.

Телеательеда хизматчилар учун барча қулайликлар яратилган. Жумладан, дам олиш хонаси, гардероб, душ хоналари ишлаб турибди. Ателье техникавий ва илмий-оммабоп фильмлар намойиш қилишга мўлжалланган кино залга ҳам эга. Шунингдек, кутубхона ишлаб турибди. Радио, телеаппаратураларнинг бир қаватдан иккинчи қаватга олиб чиқиш учун лифт хизматидан фойдаланилади. Барча цех ва участкаларни ўзаро боғлаш мақсадида шу йилнинг биринчи кварталида ички АТС ишга туширилди.

Суратларда: 1. Телеательенинг умумий кўриниши.

2. Қабул қилиш пункти.

Ю. Бутусов фотолари.

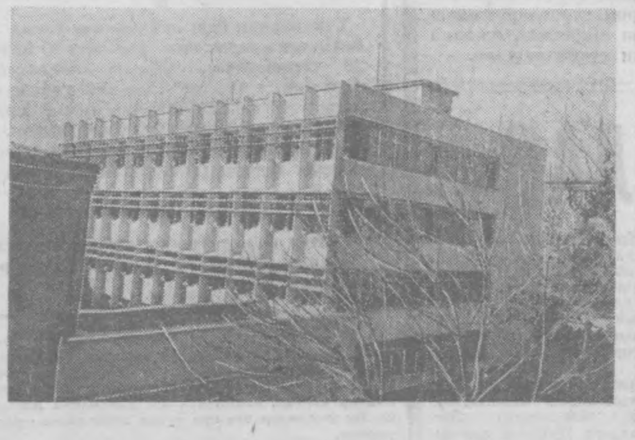

Қурилиш техникаси: янгиликлар, кашфиётлар

МЕҲНАТИНГИЗНИ ЕНГИЛЛАШТИРАДИ

Яқинда қурилиш техникаси учун асбоб-ускуналар ишлаб чиқариш билан шуғулланадиган заводлар бинокорларнинг меҳнат унумдорлигини ошириш, қўл меҳнатини енгиллаштириш имконини берувчи бир қатор дастгоҳларни ишлаб чиқаришга киришади.

Шундай асбоблардан бири ИЭ—3109 маркали гайка бурашда ишлатиладиган электр асбобдир. Ундан металл конструкциялари ва асбоб ускуналарни монтаж қилганда фойдаланиш мумкин. У меҳнат унумдорлигини бир неча марта оширишга шароит яратади.

Пайванд чокларини, пўлат деталларнинг устки қисмини тез ҳамда сифатли қилиб текислаш, тозалаш ИЭ—3102А ва ИЭ—2103А маркали машиналар зиммасига юкланади. Дастгоҳнинг тузилиши содда, двигателини совутиб туриш учун махсус совитгич ўрнатилган.

ПОХОЛДАН ПЛИТА

Узунлиги 5 сантиметрли похол қолипга солиниб, таркибида ялтироқ моддалари бор аралашма билан қўшилади. Сўнг, хомашё пресcланиб, бир неча минут босим остида олиб турилади.

Данияда ана шу усулда тез ва кам сарф билан қишлоқ хўжалик биноларининг томини ёпиш учун плиталар ишлаб чиқарилмоқда. Улар енгил, пишиқ бўлиб, похолнинг рангини ўзида сақлайди. Бундан ташқари, оддий черепица сифатида ҳам ишлатилади. Похол черепицалар нам ва кучли ҳароратда ҳам ўзгармайди.

ВИНОЛАР КОЛЛЕКЦИЯСИ

Ялтадаги «Массандра» комбинатининг тоннелларида узум виноларининг ажойиб бир коллекцияси сақланади. Шу ўзига хос ер ости музейида миллиондан зиёд экспонатлар йиғилган. Қоя тошда ўйилган тоннелларнинг катак бўлимларида турли хил шаклдаги шиша идишлар жойлаштирилган. Бу ерда Де-Ля-Фронтеро виноси солинган идишларга ғоятда эҳтиётлик билан қарашади. Коллекцияга Испаниядан келиб тушган шу ичимликнинг ёши 200 йилга боради.

Бу ерда «кўп яшаган» бошқа хил ичимликлар ҳам бор: 1755—1848 йилларда солинган херес, 1888 йилда солинган саперави бор. Коллекциянинг олтин фондида Ливандия мускати, қора, пушти мускат, бокай, кагор, модера, портвейнлар ҳам бор.

Коллекция икки марта хатарга йўлиқди. Биринчи бор Қримда врангелчилар хўжайинлик қилган пайтларда бўлганди. Ўшанда ер ости залларига кириладиган жойларни билиб бўлмайдиган қилиб беркитиб ташлашган эдилар.

Иккинчи марта винотекани гитлерчи босқинчилардан қутқаришга тўғри келди. Винотекани Ялтадан кўчириб кетишга қарор қилинди. «Массандра» пароходининг экипажи коллекция виноларидан 180 мингтача шишани Анапа билан Новороссийскга олиб ўтди. Завод маҳсулотининг бир қисми эса, яна қоя тошлар бағридаги тоннелларда «Паноҳ» топди. Тоннель токчасига комбинат байроғини ва директорнинг охирги буйруғини ҳам яширишди. Буйруқ бундай сўзлар билан тугаган эди: «Биз албатта, қайтиб келамиз, яширинган виноларни олиб биринчи қадаҳни совет жангчиларининг мардлиги учун кўтарамиз». Ватан бебаҳо коллекцияни қутқаришда ёрдам берган кишиларни орден ва медаллар билан мукофотлади.

А. ЗАДУНОВ,
ТАСС мухбири.
ЯЛТА.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ

Телевизор

21 ЯНВАРЬ ДУШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 16.45 Кўрсатувлар программаси. 16.50 Янгиликлар. 17.00 «Ярим аср йилномаси». Телевизион ҳужжатли фильм, «1924-йил». **Тошкент кўрсатади.** 17.45 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 17.50 «Мактуб». Болалар учун телевизион фильм. 18.05 Совет Армияси жангчилари учун. «Ватан хизматига тайёрмиз». 18.25 «Ленин Кремлда». Ҳужжатли фильм. 18.55 «Ахборот» информацион программаси. **Ўзбек тилида:** 19.10 «Оламда нима гап?» 19.30 «Партияни, Ленинни шарафлаймиз». Музикали композиция. 20.10 «Ахборот» информацион программаси. 20.30 Телевизион театр. Асқад Мухтор. «Тонг билан учрашув». Телевизион спектакль премьераси. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 «Партком ва социалистик мусобақа» (рус тилида). 22.50 «Ленин ҳақида уч қўшиқ». Ҳужжатли фильм.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 17.45 Ўқувчилар учун. «Орлёнок» телестудияси ёш мухбирларининг Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССР космонавт-учувчиси Н. Н. Рукавишников билан учрашуви. 18.45 Л. Бетховен. Фортепиано ва оркестр учун концерт. 19.20 «Кам меҳнат сарфлаб, кўплаб сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқарамиз». Москва уйсозлик комбинатидан репортаж. 19.45 «Ленин 1918-йилда». Бадиий фильм. 21.30 Рангли телевидение. Совет қўшиқларидан концерт. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 Ҳужжатли фильм (ўзбек тилида). **Москва кўрсатади.** 22.30 Рангли телевидение. Музикали эстафета.

Учинчи программа. 17.45 дан **Душанба кўрсатади.**

22 ЯНВАРЬ СЕШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 12.30 Кўрсатувлар программаси. 12.35 Янгиликлар. 12.45 Ўқувчилар учун. «Костёр». 13.15 Телевизион ҳужжатли фильмлар программаси. 14.00 Рангли телевидение. Музикали эстафета. 15.50 Адабий ўқиш. Ю. Нагибининг «Ёшлигим кўчасида» повестидан парча. **Тошкент кўрсатади.** 18.20 Кўрсатувлар программаси. **Ўзбек тилида:** 18.30 Телевизион қўғирчоқ театри. 19.00 Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион халқ университети. Чорвачилик факультети. **Рус тилида:** 19.30 «Ахборот» информацион программаси. 19.45 Ёзувчи Рауф Галимовнинг ижоди. 20.15 «Муз устида—тошкентлик фигурачилар». **Ўзбек тилида:** 20.50 «Ленин ҳузурида». 21.10 «Ахборот» информацион программаси. 21.30 Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Р. Ҳидоятова ва М. Хўжаниёзовлар концерти. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 «Қурилиш ва муқобил план» (рус тилида). 22.50 «Учар йигит». Бадиий фильм (ўзбек тилида).

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 11.30 «Бугун манеж бизники». Цирк программаси. 12.25 «Ўша январда». Бадиий фильм (рус тилида). **Москва кўрсатади.** 16.20 Рангли телевидение. «Центрнаучфильм» студиясининг кино программаси. 17.10 А. Серафимович. «Темир оқим». Адабиётдан ўқув кўрсатув. 17.55 «Қишнинг бир куни». Телевизион очерк. 18.30 Кўрсатувлар программаси. 18.35 Янгиликлар. 18.45 Рангли телевидение. Болалар учун. «Буратино кўргазмаси». 19.15 Ўқувчилар учун. «Қўшиқларимиз, парвоз эт». 19.45 «Бизнинг муқобил план». 20.55 «Инженер». Фильм-спектакль премьераси. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 Ҳужжатли фильмлар экрани (ўзбек тилида). **Москва кўрсатади.** 22.30 «Инженер». Фильм-спектаклнинг давоми. 23.25 Рангли телевидение. СССР халқ артисти Эмиль Гилельс чалади.

Учинчи программа. 19.00 дан **Тошкент кўрсатади.**

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 23|I да **Масқарабоз** 24|I да **Травиата.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 22|I да **Бой ила хизматчи** 23|I да **Ой тутилган тунда** 24|I да **Ўғирланган умр.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 23|I да **Ажаб савдолар.**

КИНО

21 ЯНВАРДА

Надежда — «ВОСТОК» (жуфт соатларда). САНЪАТ САРОЙИ, «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (21.00).

Қувноқ қисса — «МОСКВА» «ҲАМЗА», «ЧАЙКА» (кечқурун).

Утли қор — Ғ. ҒУЛОМ (тоқ соатларда, кечқурун).

Санников ери — «МИР» (кечқурун).

Осиё устида бўрон — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда, кечқурун).

Уртоқ генерал — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда), «КЎКЧА» (кечқурун).

Қонли тош — С. РАҲИМОВ номли (жуфт соатларда, кечқурун).

Ҳур қизлар — А. НАВОИЙ номли (20.00), «СПУТНИК» (18.00, 20.00).

22 ЯНВАРДА

Надежда — «ВОСТОК» (жуфт соатларда), САНЪАТ САРОЙИ, «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (11.00, 15.00, 16.00 21.00).

Қувноқ қисса — «МОСКВА», «ҲАМЗА», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Утли қор — Ғ. ҒУЛОМ (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Санников ери — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Осиё устида бўрон — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Уртоқ генерал — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда), «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Қонли тош — С. РАҲИМОВ номли (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Тоғлар чорлайди — А. НАВОИЙ номли (11.00, 12.30).

Ҳур қизлар — А НАВОИЙ номли (14.00, 17.00, 20.00), «СПУТНИК» (12.00, 13.00, 17.00, 18.00, 20.00).

КУЙБИШЕВ РАЙОН ҲУҚУҚ БИЛИМЛАРИ
икки йиллик халқ университети тингловчилари диққатига!
НАВБАТДАГИ МАШҒУЛОТ
23 январь соат 15.00 да, «Коммунальник» клубида
БЎЛАДИ

Келгусида тингловчилар ҳар ойнинг учинчи ҳафтасидаги чоршанба кунлари соат 15.00 да университетга келишлари керак.

ҲУҚУҚ БИЛИМЛАРИ ХАЛҚ УНИВЕРСИТЕТИ РЕКТОРАТИ.

ТОШКЕНТ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР БЮРОСИ
САМОЛЁТДА
қуйидаги маршрутлар бўйича
САЁҲАТЛАР ЎТКАЗАДИ:

ТОШКЕНТ-ЛЕНИНГРАД-ТАЛЛИН-ТОШКЕНТ — 23 январдан, 2 февралдан, 12 февралдан. Муддати — 15 кун. Путёвка нархи — 210 сўм.

ТОШКЕНТ-СОЧИ-ТОШКЕНТ — 30 январдан, 20 февралдан. Муддати — 20 кун. Путёвка нархи — 200 сўм.

ТОШКЕНТ-АЛУПКА-ТОШКЕНТ — 29 январдан. Муддати —20 кун. Путёвка нархи — 213 сўм.

ТОШКЕНТ-КИСЛОВОДСК-ТОШКЕНТ — 25 январдан, 14 февралдан. Муддати — 20 кун. Путёвка нархи — 200 сўм.

ТОШКЕНТ-КИЕВ-ТОШКЕНТ — 30 январдан. Муддати —15 кун. Путёвка нархи — 200 сўм.

ТОШКЕНТ-ПИЦУНДА-ТОШКЕНТ — 5 февралдан. Муддати — 20 кун. Путёвка нархи —200 сўм.

ТОШКЕНТ-ВИЛЬНЮС-ШЯУЛЯЙ-ПАЛАНГА-ТОШКЕНТ — 5 февралдан. Муддати — 18 кун. Путёвка нархи — 225 сўм.

Путевканинг нархига бутун йўл кираси, шаҳарлардаги экскурсия хизмати, овқат ва ётоқ ҳақи киради.

26 февралдан 15 мартгача

ТОШКЕНТ-ХАРЬКОВ-КИЕВ-ЛЬВОВ-УЖГОРОД-МУКАЧЕВО-РАХОВ-ЯРЕМЧА-ЧЕРНОВИЦИ-ХАРЬКОВ-ТОШКЕНТ
Маршрути бўйлаб
«ЎЗБЕКИСТОН» ТУРИСТИК ПОЕЗДИДА
Саёҳат — ташкил этади.

Путёвка нархи — 190 сўм.

Путёвкаларни нақд пулга ва пул ўтказиш йўли билан сотиб олиш мумкин.

Мурожаат учун адрес: Тошкент-61, Т. Шевченко кўчаси, 44-уй телефон 32-09-72.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги
Ипакчилик бош бошқармасининг
«ШЕЛК» МАХСУС КОНСТРУКТОРЛИК БЮРОСИГА

ускуналарни лойиҳалаш бўйича инженерлар, металларни совуқ усулда ишлаш бўйича инженер-технологлар, нормаконтроль бўйича инженерлар; катта бухгалтер, бухгалтер-кассир, омбор мудири, машинисткалар, копировкачилар, фрезеровкачилар, асбобсоз слесарлар, слесарь-лекалчилар, йиғувчи слесарлар; универсал —токарьлар, электрослесарлар, электромонтажчилар, электр қурилмаларини эксплуатация қилиш бўйича электромонтёрлар

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

«Ташкентводстрой» трестининг
ўқув пункти
ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда
3-класс шоферларини тайёрловчи
КУРСЛАРГА ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқувчилар ойига 60 сўм миқдорида стипендия билан таъминланадилар.

Машғулотлар 10 февралдан бошланади.

Ўқув пункти 46-автобаза территориясида жойлашган (23, 26-автобусларининг охирги, «Янгиобод» бекати, 20-трамвайнинг «Роҳат кўли» бекати).

Тошкент шаҳар медицина билим юрти томонидан Назарова Бусора Ишназаровна номига берилган Ш-1-08257 номерли йўқолган диплом
БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Экономика институтининг коллективи институт илмий ходими И. Қобулниёзовга отаси
Жуманиёз
ҚОБУЛНИЕЗОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

23 ЯНВАРДАН БОШЛАБ

САНЪАТ САРОЙИДА

23 ЯНВАРДАН БОШЛАБ

КИНОТОМОШАБИНЛАРНИНГ ТАЛАБЛАРИГА БИНОАН
РАНГЛИ, КЕНГ ФОРМАТЛИ ИККИ СЕРИЯЛИ БАДИИЙ ФИЛЬМ
«АННА КАРЕНИНА»
«МОСФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИНИНГ МАҲСУЛОТИ.
НАМОЙИШ ҚИЛИНАДИ

СЕАНСЛАР: 11.30, 14.30, 17.30, 20.00 да БОШЛАНАДИ.
Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

Тошкент оқшоми 4 бет. ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ГОРКОМА КП УЗБЕКИСТАНА И ТАШГОРСОВЕТА
21 ЯНВАРЬ, 1974 й.
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ. ГСП. ДЗЕРЖИНСКИЙ КЎЧАСИ, 15-УЙ
Р-10232. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр А—2989.
ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор—33.02.49 дан 33.02.58 гача, Эълонлар бўлими—33-81-42.